

Број 09-75/2
04.04.2022 год.
Скопје

УНИВЕРЗИТЕТ ЗА ТУРИЗАМ И МЕНАџМЕНТ ВО СКОПЈЕ

УНИВЕРЗИТЕТСКИ БИЛТЕН Број 2/2022

4 април, 2022 година
Скопје

СОДРЖИНА

РЕФЕРАТИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ

А) ОПШТЕСТВЕНИ НАУКИ:

1. Еден наставник во научно истражувачко подрачје: општествени науки, научно истражувачко поле: Политички науки (основи, теорија, методологија, историја, друго) – 50700, Меѓународни политички организации – 50704, Дипломатија – 50705
..... 3
2. Еден наставник во научно истражувачко подрачје: општествени науки, научно истражувачко поле: 514 Туризам и угостителство, област: 51406 Туристичка промоција, 51413 Туризмот и културното наследство, 51416 Комуникации во туризмот на Факултетот за туризам на Универзитетот за туризам и менаџмент во Скопје
..... 36

**ИЗВЕШТАЈ НА РЕЦЕНЗИОНАТА КОМИСИЈА
ЗА ИЗБОР НА
доц. д-р БЛАГОЈ ЦОНЕВ**

ВО НАСТАВНО - НАУЧНО ЗВАЊЕ ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР
• **ПОЛИТИЧКИ НАУКИ (ОСНОВИ, ТЕОРИЈА, МЕТОДОЛОГИЈА,
ИСТОРИЈА, ДРУГО) – 50700, МЕЃУНАРОДНИ ПОЛИТИЧКИ
ОРГАНИЗАЦИИ – 50704, ДИПЛОМАТИЈА – 50705,**
еден наставник
НА УНИВЕРЗИТЕТОТ ЗА ТУРИЗАМ И МЕНАЏМЕНТ ВО СКОПЈЕ

д-р Јана Кукеска, вонреден професор, претседател
Универзитет за туризам и менаџмент во Скопје

д-р Александар Даштевски, вонреден професор, член
Универзитет за туризам и менаџмент во Скопје

д-р Дренуша Камбери, вонреден професор, член
Универзитет „Мајка Тереза“ во Скопје

	До Наставно-научниот совет на Економски факултет Универзитет за туризам и менаџмент во Скопје
--	--

Предмет: Извештај на Рецензентска комисија која дава мислење во постапка за избор на **д-р Благој Цонев**, доцент, во наставно-научно звање вонреден професор, за научно-истражувачко подрачје Општествени науки, научно-истражувачко поле политички науки, области; Политички науки (основи, теорија, методологија, историја, друго) – 50700, Меѓународни политички организации – 50704, Дипломатија – 50705

Врз основа на член 172 и 173 од Законот за високото образование (Службен весник на РМ бр. 82/2018), Наставно научниот совет на Економскиот факултет донесе одлука за формирање на Рецензентска комисија за избор на еден (1) наставник во наставно-научно звање вонреден

професор, за научно-истражувачко подрачје Општествени науки, научно-истражувачко поле политички науки, области; Политички науки (основи, теорија, методологија, историја, друго) – 50700, Меѓународни политички организации – 50704, Дипломатија – 50705, на Универзитетот за туризам и менаџмент во Скопје, во состав:

1. **д-р Јана Кукеска, вонреден професор**, претседател
Универзитет за туризам и менаџмент во Скопје
2. **д-р Александар Даштевски, вонреден професор**, член
Универзитет за туризам и менаџмент во Скопје
3. **д-р Дренуша Камбери, вонреден професор**, член
Универзитет „Мајка Тереза“ во Скопје

Во својство на членови на Рецензентската комисија за давање мислење во постапката за избор на еден наставник во наставно-научно звање вонреден професор за научно-истражувачко подрачје Општествени науки, научно-истражувачко поле Политички науки, област: Политички науки (основи, теорија, методологија, историја, друго) – 50700, Меѓународни политички организации – 50704, Дипломатија – 50705, на Универзитетот за туризам и менаџмент во Скопје, го прифативме именувањето.

Рецензентската комисија утврди:

- дека Конкурсот е објавен во дневниот весник „Нова Македонија“ на **03.02.2022** година;
- дека во предвидениот рок за поднесување пријава на конкурсот се пријавил еден кандидат, и тоа: д-р Благој Цонев, доцент, вработен на Економскиот факултет при Универзитет за туризам и менаџмент - Скопје; и
- дека со пријавата на конкурсот, кандидатот ги доставил сите потребни документи според условите на конкурсот.

Врз основа на поднесената пријава, приложената документација и поднесените трудови на кандидатот,

Рецензентската комисија ја проучи научната, наставната и стручната дејност на кандидатот, ги усогласи ставовите и го поднесува до Наставно-научниот совет на Универзитетот за туризам и менаџмент во Скопје, следниот заеднички

ИЗВЕШТАЈ

За кандидатот **д-р Благој Цонев**, доцент

Извештајот опфаќа:

1. Биографија на кандидатот,
2. Анализа и оценка на научната дејност на кандидатот,
3. Анализа и оценка на наставната дејност на кандидатот,
4. Анализа и оценка на стручната дејност на кандидатот, и
5. Заклучна оценка, мислење и предлог на Рецензентската комисија.

Во прилог на извештајот се дадени:

1. Табеларен приказ на научните трудови на кандидатот (*Прилог 1*),
2. Список на научните и стручните трудови според категории (*Прилог 2*),

3. Доказ за исполнување на условите за вреднување на трудовите во релевантни бази на податоци врз основа на критериумите за избор во наставно-научно звање – доцент, пропишани во Законот за високото образование на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/2018; (Прилог 3), како и
4. Примерок од анализираните научни трудови на кандидатот релевантни во постапката за избор во доцент и вонреден професор (Прилог 4),
5. Потврда за учество во научно-истаржувачки прект (Прилог 5),
6. Извештај од самоевалуација на Универзитетот (Прилог 6),
7. Извештај од Рецензентската комисија за избор во наставно-научно звање доцент во научно-истражувачко подрачје Општествени науки, научно-истражувачко поле Политички науки, области; Политички науки (основи, теорија, методологија, историја, друго) – 50700, Меѓународни политички организации – 50704, Дипломатија – 50705 (Прилог 7),
8. Одлука за избор во наставно-научно звање доцент (Прилог 8).

1. БИОГРАФИЈА НА КАНДИДАТОТ— д-р Благој Цонев

Кандидатот д-р Благој Цонев е роден на 24.12.1985 година во Делчево, Република Македонија, каде што го завршува основното и средното образование со одличен успех. Во учебната 2004/2005 се запишува на студиите по Меѓународни односи на Катедрата за меѓународно право и меѓународни односи на Правно-историскиот факултет при Југозападниот Универзитет „Неофит Рилски“ во Благоевград, Република Бугарија. Поради континуираниот одличен успех за време на студиите, со одобрение на Деканот на Факултетот, д-р Благој Цонев третата и четвртата студиска година ги учи заедно и четиригодишните студии ги завршува за три години со среден успех 5,23 од 6. Во 2008 година се запишува на последипломски студии на истиот Факултет, каде што испитите ги положува со среден успех 5,79 од 6, а подоцна го брани магистерскиот труд „Еволуција на позициите на ционизмот по прашање на блискоисточната криза после Октомвриската војна во 1973 година“ со оцена 6 од 6, со што се стекнува со научниот степен Магистер по меѓународни односи. На 23.12.2016 година кандидатот ја одбранува докторската дисертација насловена како: „Националниот идентитет и односите на Република Македонија со соседните држави“ со што се стекнува со научниот степен Доктор на политички науки на модулот меѓународни односи.

Во периодот од 14.3.2008 г. до 31.12.2009 година, д-р Благој Цонев работи како соработник во Кабинетот на министерот без ресор задолжен за привлекување на странски инвестиции во Владата на Република Македонија. Во април 2010 година кандидатот е избран за предавач на Висока стручна школа „Бизнис Академија Смилевски“ по група предмети: Цивилизации, Социологија и Балканистика. На истата институција, кандидатот е реизбран во звање виш предавач. На 8.7.2012 година д-р Благој Цонев е избран за соработник-истражувач од областа на меѓународни односи и дипломатија на Факултетот за студии на Југоисточна Европа и на Институтот за општествени и хуманистички истражувања при Универзитетот „Евро-Балкан“ во Скопје. Од 14.2.2013 година д-р Благој Цонев е редовно вработен како асистент-докторанд во областа меѓународни односи и историја на дипломатија на Факултетот за безбедност, криминологија и финансиска контрола при МИТ Универзитет во Скопје.

Од 18.5.2017 година, кандидатот е избран во наставно-научното звање доцент во научните области во научните области: Политички науки (основи, теорија, методологија, историја и друго) – 50700, Меѓународни политички организации – 50704, Дипломатија – 50705 и Друго

– 50710 на Факултетот за безбедност, криминологија и финансиска контрола при МИТ Универзитет во Скопје. Од 12.10.2022 година до денес, д-р Благој Цонев е вработен како доцент по Политички науки (основи, теорија, методологија, историја, друго) – 50700, Меѓународни политички организации – 50704, Дипломатија – 50705, на Универзитетот за туризам и менаџмент во Скопје.

Досегашната научна и истражувачка активност на кандидатот ни укажува на научен интерес насочен кон различни теми и проблематики во состав на основното научно поле на проучување. Најпрвин со магистерскиот труд, а подоцна и со докторската дисертација, кандидатот ја дефинирал својата истражувачка ориентација кон проучување на полето на општествените науки во однос на политичките актуелности во современиот свет, но и во полето на економските науки.

2. АНАЛИЗА И ОЦЕНКА НА НАУЧНАТА ДЕЈНОСТ НА КАНДИДАТОТ

Овој дел на Извештајот содржи:

- 2.1. Досегашни избори на кандидатот во соработнички и наставно-научни звања,
- 2.2. Преглед на научната дејност и анализа на научниот придонес на кандидатот, и
- 2.3. Оценка на севкупната научна дејност на кандидатот.

2.1. Досегашни избори на кандидатот во соработнички и наставно-научни звања

д-р Благој Цонев на 18.05.2017 година е избран за доцент во научните области во научните области: Политички науки (основи, теорија, методологија, историја и друго) – 50700, Меѓународни политички организации – 50704, Дипломатија – 50705 и Друго – 50710 на Факултетот за безбедност, криминологија и финансиска контрола при МИТ Универзитет во Скопје. МИТ Универзитет - Република Македонија (со одлука бр. 02-01/287/3 од 18.5.2017) (*Прилог*).

м-р Благој Цонев на 14.2.2013 година е избран во соработничко звање асистент по меѓународни односи и историја на дипломатија од областа на правните науки на Факултетот за безбедност, криминологија и финансиска контрола во состав на МИТ Универзитет - Република Македонија.

м-р Благој Цонев на 8.7.2012 година е избран во соработничко звање асистент по меѓународни односи и историја на дипломатија од областа на правните науки на соработник-истражувач од областа на меѓународни односи и дипломатија на Факултетот за студии на Југоисточна Европа и на Институтот за општествени и хуманистички истражувања при Универзитетот „Евро-Балкан“ во Скопје.

м-р Благој Цонев на 15.4.2010 година е избран за предавач на Висока стручна школа „Бизнис Академија Смилевски“ по група предмети: Цивилизации, Социологија и Балканистика.

2.2. Преглед на научната дејност и анализа на научниот придонес на кандидатот

Д-р Благој Цонев во неговата научна и истражувачка активност, до изборот во наставно-научно звање вонреден професор напишал

Д-р Благој Цонев во неговата научна и истражувачка активност, до изборот во наставно-научно звање доцент напишал докторска дисертација и во согласност со приложениот реферат за избор во звање доцент, објавен во Билтен 02/2017 на МИТ Универзитет Скопје, како и Рефератот кој е составен дел од истиот Билтен 02/2017 од 30.03.2017 заведен под орг. един. 02 и број 186 за избор во наставното научно звање доцент во погоре наведените области заклучно со 18.05.2017 година, д-р Благој Цонев има објавено 7 (седум) текстови од кои; 1 самостоен текст во меѓународно научно списание, 4 текстови кои се издадени во меѓународно научно списание на коишто кандидатот е коавтор, а од кои 2 текста се индексирани во EBSCO, како и 2 коавторски текстови кои се издадени во зборник од меѓународна научна конференција.

Во продолжение на извештајот е даден приказ на поединечна анализа и оценка на објавените научни трудови, и тоа:

2.2.1. Докторска дисертација

2.2.2. Објавени научни трудови

2.2.3. Анализа на објавените научни трудови и научниот придонес на кандидатот

2.2.4. Учество во научни проекти

2.2.1. Докторска дисертација

Докторската дисертација на кандидатот м-р Благој Цонев насловена како „Националниот идентитет и односите на Република Македонија со соседните држави“ содржи 248 страници компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman, со 1,5 проред и големина на букви 12. Референците во дисертацијата се во харвардски стил и истата содржи 208 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги и интернет ресурси.

Предмет на ова истражување е влијанието на „идентитетот“ на македонската нација, односите кои ги има Република Македонија со соседните држави, односно влијанието на идентитетските прашања во процесите на создавање надворешно политичка доктрина. Дел од истражувањето е посветено на прашањето: дали поради тоа што на Балканот националните идентитети на различните нации се историски поврзани, односно сите балкански нации со векови живееле во мултиетнички, мултикултурни и мултирелигиозни империи, а подоцна за разлика од Европа, прво се создале државите, а после нациите, ги прави државите и нациите од регионот подложни на национализам?

Истражувањето е насочено и кон судирот помеѓу националните идентитети на балканските нации и нивното влијание во меѓунационалните односи во регионот, со посебен осврт на Македонија, Бугарија и Грција. Ова истражување најголем фокус има на односите помеѓу Република Македонија со Република Бугарија и Република Грција, односно на влијанието на националните идентитети во односите помеѓу тие држави.

Трудот е структуриран во вовед, 6 глави и заклучок. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во **воведот** се изложени предметот и целите на истражувањето, хипотезата, теоретската рамка како и истражувачките методи. Имено, во воведот кандидатот ги дефинира тематските

целини што ќе се обработуваат понатаму во дисертацијата, односно како преку заклучоците од секоја глава кандидатот ја докажува основната хипотеза на оваа дисертација.

Првата глава од докторската дисертација е насловена како „Теории за нацијата, националниот идентитет и национализмот“. Во оваа глава кандидатот прави компаративна анализа на постоечките теории за нациите и национализмот кои може да се имплементираат при определувањето на научноистражувачкиот проблем кој е посочен во воведот на дисертацијата. Имено, во оваа глава, кандидатот прави приказ на развојот на теориите на примордијализмот, модернизмот, етносимболизмот и перенијализмот како основни теории кои се користат при дефинирањето на нацијата, идентитетот и национализмот. Преку компаративна анализа на овии теории, кандидатот истите ги имплементира директно на истражувачкиот проблем кој е посочен во дисертацијата.

Во втората глава која има наслов „Историското минато и разлики во толкувањето на националниот идентитет помеѓу балканските и западноевропските држави“ кандидатот ја објаснува идејата за развојот на нациите и идентитетите. Имено, во оваа глава се обработува историскиот развој на концептот нација и нација-држава, како и развојот на идејата за постоењето на национален идентитет на групите. Во оваа глава, преку компаративна анализа, кандидатот ја истакнува разликата во перцепирањето на нациите и нивните идентитети помеѓу балканските и западноевропските држави-нации, односно прави анализа на тоа како различното минато допринесува различните групи да имаат различни перцепции и толкувања на идентитетите и на национализмот. Во оваа глава, кандидатот го доловува огромното влијание на историјата врз сегашноста во однос на создавањето на националните држави и на национализмот. Со анализите кои се направени во оваа глава, како и со оние во првата, се определува насоката во која ќе се развива компаративната анализа во дисертацијата во однос на докажувањето на основната хипотеза.

„Балканизацијата и значењето на териториите во формирањето на идентитетите на нациите и етникумите на Балканот и во Македонија“ е насловот на **третата глава**. Во оваа глава се објаснува значењето и поврзаноста на територијата која една група ја населува во формирањето на нејзиниот идентитет. Имено, во оваа глава кандидатот ја определува нераскинливата врска помеѓу нацијата и нејзината географска територија, односно анализира како таа поврзаност влија на создавање на пејоративен вид на национализам на Балканот и во Македонија. Преку објаснување на балканизацијата, кандидатот во оваа глава го обработува специфичниот вид на национализам кој се создава на оваа територија, и истиот го определува како балканизам, односно балкански национализам. Во оваа глава, е анализирана и поврзаноста на националните митови со географската територија, како и нивната улога при јакнењето на негативниот национализам.

Четвртата глава е насловена како „Националниот идентитет и неговата улога во политичкиот и општествениот живот во Македонија од преродбата до денес. Во оваа глава се поставува основата на докажувањето на работните хипотези во дисертацијата. Имено, преку компаративна анализа на делата на македонските дејци од преродбат до денес, кандидатот го објаснува развојот на перцепцијата за засебниот македонски идентитет во Македонија и помеѓу македонските академски елити. Во овој дел од текстот, се прави компаративна анализа на развојот на македонскиот национален и преднационален идентитет и неговото влијание врз општествениот живот во Македонија од втората половина на деветнаесетиот век до денес. Всушност, кандидатот во оваа глава ја анализира трансформацијата на македонскиот национален идентитет во поновата македонска историја, односно прави анализа на промените кои се случуваат во теоретското толкување на идентитетот во Македонија.

„Врската меѓу националниот идентитет и надворешната политика и неговото влијание во

односите меѓу Македонија и соседите“ е насловот на петтата глава од дисертацијата. Ова е најобемната глава во текстот. Во оваа глава кандидатот преку анализа на имплементацијата на теориите за нациите и национализмот со историскиот влијание во Македонија и во останатите балкански држави појаснува дека националниот идентитет иако нема правна рамка истиот има огромно влијание во креирањето и водењето на надворешната политика. Имено во овој дел од дисертацијата, кандидатот ја докажува основната хипотеза на текстот и укажува на тоа дека конфликтот помеѓу два национални идентитети влијае на односите помеѓу две суверени држави. Преку анализа на односите меѓу Македонија и Бугарија, и Македонија и Грција, во оваа глава се заклучува дека националниот идентитет излегува од својата политичко-антрополошка рамка и навлегува директно во правно-политичката рамка на државите. На тој начин, идентитетот се претвара во активен чинител на надворешната политика во овие три држави.

Шестата глава која е насловена како „Влијанието на националниот идентитет на меѓународните позиции на Република Македонија“ претставува сублимат на претходните глави, и во неа кандидатот доаѓа до заклучокот дека идентитетот преку своето влијание на домашната политика, успева да влијае и на надворешната политика на една држава. Имено, на тој начин идентитетот влијае и на целокупните позиции на една држава во меѓународните односи.

Сумарен преглед на заклучоците до кои доаѓа во секоја од главите, кандидатот дава во последниот дел од дисертацијата насловен како **заклучок**. Во овој дел од трудот кандидатот елаборира како се докажуваат основната и работните хипотези на дисертацијата и прави анализа на целиот труд.

Научниот придонес

Тоа што, Република Македонија (станува збор за дисертација која е заштитена во 2016 година, кога официјалното име на Република Северна Македонија сеуште е Република Македонија) не забележува напредок во процесот на евро-атланска интерграција, односно пристапните преговори и членството во Европската Унија и НАТО е резултат на отворените прашања кои ги има со соседните држави – членки на овие две регионални организации. Имено отворените прашања коишто Република Македонија ги има со Република Грција и Република Бугарија, се поврзани со толкувањата на идентитетот на македонската нација, и неговиот судир со идентитетите на соседните нации.

Докторската дисертација има за цел да се осврне на идентитетски проблеми и прашања и нивната поврзаност со надворешната политика, односно нивното влијание врз меѓународната афирмација и позициите на Македонија. Оваа дисертација би допринела за разграничување на идентитетските прашања од државните, односно треба да ја оправда тезата промените во теоретското толкување на националниот идентитет, влијаат врз меѓународните позиции на државата.

Со одговарањето на прашањата во докторската дисертација, односно докажување на работните хипотези, треба да укаже на реалностите во анахричната структура на меѓународната политика, односно дека со повторно актуелизирање на модернистичкото толкување на нацијата и на нејзиниот идентитет, може да се затворат многу од отворените прашања кои што Република Македонија ги има со соседните држава, а особено со Република Бугарија и Република Грција. Имено, придонесот на оваа дисертација би бил да укаже дека со враќање на модернистичкото толкување на нацијата и на нејзиниот идентитет не само што нема да се загрози идентитетот на македонската нација, туку напротив, ќе се подобрат меѓународните позиции на Република Македонија, односно ќе се дојде до компромис во токувањето на целокупната историја на Балканот и националните истории во регионот.

2.2.2. Објавени научни трудови

2.2.2.1. Пред избор во звање доцент

Во својот професионален и научен развој, до изборот во наставно-научно звање доцент, д-р Благој Цонев покрај докторската дисертација објавил 8 научни труда.

а) Научни трудови кои се објавени во меѓународно признати списанија и публикации кои имаат меѓународен уредувачки одбор и меѓународни рецензенти и/или се застапени во една од релевантните библиографски бази на податоци

Рецензентската комисија констатира дека во прегледот на трудови, кандидатот д-р Благој Цонев поседува пет научни труда во согласност со 02/2017 од 30.03.2017 заведен под орг. един. 02 и број 186 за избор во наставното научно звање доцент.

1. *Europeanization of the Balkan Nations: Institutional Reform and Ethnic problems.* International Journal of Rule of Law, Transitional Justice and Human Rights. Sarajevo, March 2014. Објавен во датабазата на Social Science Research Network. (ISSN: 2232-7541).

2. *Is there a possibility of crash between the Islam and the modern world?* Коавтор со Јана Илиева. Зборник на трудови на Македонски Политиколошки Форум. Скопје, год. 2, бр. 4, Март 2015 г. Објавен во датабазата на EBSCO Publishing. (ISSN: 1857-9167).

3. *Globalization, women and the Muslim world.* Коавтор со Јана Илиева. Македонско списание за политички науки. Скопје, год. 3, бр. 6, Февруари 2016 г. Објавен во датабазата на EBSCO Publishing. (e-ISSN: 1785-6812).

4. *The impact of politics on International Law: "Macedonia v. Greece in the International Court of Justice.* Co-author with Jana Ilieva. Political Science Forum. Trecin, vol. 5, num. 1, Spring 2016. (ISSN: 1338-6859).

5. *Multiculturalism and Multi-confessionalism in the Balkans and in Macedonia.* Co-author with Jana Ilieva and Ivanka Dodovska. Political Science Forum, Trecin, vol. 5, num. 2, Fall 2016. (ISSN: 1338-6859).

б) Научни трудови објавени во зборници на трудови од меѓународни научни конференции

Рецензентската комисија констатира дека во прегледот на трудови, кандидатот д-р Благој Цонев поседува вкупно три научни труда; два научни труда во согласност со 02/2017 од 30.03.2017 заведен под орг. един. 02 и број 186 за избор во наставното научно звање доцент. Исто така, д-р Благој Цонев има објавено и еден научен труд кој не е впишан во Рефератот за избор во звање – доцент.

1. *The process of ethnic homogenization of the Greek nation and its impact over the denouncing of*

the cultural identity of the other ethnic groups: the case with the Macedonian ethnic minority. Co-author with Jana Ilieva. AKTUÁLNE OTÁZKY POLITIKY IV – Proceedings. Trenčín, June 2015 г. (ISBN 978-80-8075-704-5).

2. Democracy, Legal State, Human Rights: “The armed humanitarian intervention as triumph of the human rights over the sovereignty”. Коавтор со Јана Илиева. Зборник на трудови на меѓународната конференција организирана од Факултетот за безбедност при „Универзитет Св. Климент Охридски“ во Битола. 2015 г. (ISBN: 978-608-4532-71-2 (т.1).

3. Ilieva, Jana, and Blagoj Conev. 2013. “So called clash of civilizations: Is Islamic treat real”, In *Proceedings of the International Scientific Conference: Promoting Human Rights: Recent Developments, Skopje, Macedonia, 25-27 of September 2013, 103–118.* Skopje: MIT University, Faculty of Legal Sciences, International Relations and Diplomacy

2.2.2.2. После избор во звање доцент

а) Научни трудови кои се објавени во меѓународно признати списанија и публикации кои имаат меѓународен уредувачки одбор и меѓународни рецензенти и/или се застапени во една од релевантите библиографски бази на податоци

1. Republic of North Macedonia in the International Relations After the 2018 EU-Western Balkans Summit in Sofia. Southeastern Europe: Dimensions, Challenges, Perspectives. Bulletin of the Bulgarian Hub for United Balkans. II/2020 (ISSN 2683-0574).

2. Post-Independence Identity, Politics and Society in North Macedonia. Southeastern Europe: Dimensions, Challenges, Perspectives. Bulletin of the Bulgarian Hub for United Balkans. I/2020 (ISSN 2683-0574).

3. Theories of nations and nationalism: A comparative outline. Journal of European & Balkan Perspectives. Issue of Center for International and Development Studies, Skopje, vol. II, num. 2, Autumn 2019. (ISSN 2545-4854).

4. The impact of the modern Turkish politics in rebuilding the traditional Ottoman-Islamic identity of Muslim communities in the Balkans. Co-author with Jana (Ilieva) Kukeska. Journal of European & Balkan Perspectives. Issue of Center for International and Development Studies, Skopje, vol. I, num. 2, Winter 2018. (ISSN 2545-4854).

5. Byzantinism as fundament of the Balkanism. Hiperboreea Journal of History. Issue of Balkan History Association, Bucharest, vol.5 num.1., June 2018. (ISSN 2284-5666).

6. Macedonian Domestic Politics and “Russian Example”. International Information Center for Balkan Studies – CIBAL and the NATO Science for Peace and Security Programme Bulletin – Special Issue “Geopolitical Challenges in the East - Implications for Security in the Balkans” vol. 18, num. 1. Spring 2017. (ISSN 1314-8869).

7. The Influence of National Identity in International Politics: A Comparative Outline of

Europe and the Balkans. Co-author with Jana Ilieva. Political Science Forum, Trenčín, vol. 6, num. 1, Spring 2017. (ISSN 1338-6859).

8. Ilieva, Jana and Conev, Blagoj. 2017. ***The Republic of Macedonia and its Recognition in the International Community (1991-2015)*** in Stankovic-Pejovic Vesna and Stankovic Mirjana ed. **Macedonia – Social, Political and Economic Issues** (European Political, Economic and Security Issues). New York: NOVA Publishers Inc. (LCCN e-Book 2017016863, ISBN 9781536118421).

9. ***Ottomanism: A Transition from Byzantinism to Balkanism.*** Comparative Civilizations Review. Issue of International Society for the Comparative Study of Civilizations, Aptos CA, vol. 86, March 2022. (ISSN: 0733-4540, ScholarsArchive ISSN: 2572-4479).

б) Научни трудови објавени во зборници на трудови од меѓународни научни конференции

1. ***From traditional towards critical geopolitics.*** Co-author with Blagica M. Kotovchevska. Knowledge – International Journal. Skopje, vol 28, num. 6, December 2018. (e-ISSN 1857-923X, ISSN 2545-4439).

2. ***After Republic of North Macedonia's NATO accession: Perspectives for the Region.*** In Kukeska, J. and Dimitrov, D. NATO SPS supported ARW: INTEGRATION OF THE WESTERN BALKANS IN NATO AS A GUARANTEE FOR REGIONAL STABILITY, organized by; Center for International and Development Studies, Bulgarian Hub for United Balkans, CIBAL, EuroBalkan and Institute for Development and International Relations. Skopje: Center for International and Development Studies, 2021. (ISBN 978-608-245-725-3).

2.2.3. Анализа на објавените научни трудови и научниот придонес на кандидатот

2.2.3.1. Пред избор во звање доцент

Рецензентската комисија после прегледот на сите трудови на кандидатот, за приказ и оценка од посебно значење за научниот придонес во областа и предметот во кој кандидатот се избира, посебно земајќи го во предвид меѓународниот карактер, ги издвои следните трудови:

а) Научни трудови кои се објавени во меѓународно признати списанија и публикации кои имаат меѓународен уредувачки одбор и меѓународни рецензенти и/или се застапени во една од релеватните библиографски бази на податоци

1. Ilieva, Jana, and **Blagoj Conev**. 2016. The Impact of Politics on International Law: "Macedonia v. Greece" in the International Court of Justice, *Political Science Forum*, 5 (1): 4–13

- *Достапност на трудот:* во печатена форма
- *Вид на трудот (категиорија):* прегледен труд (review)
- *Опсег на трудот:* 0,8 а.а.
- *Објавен во:* а) Списание со меѓународен уредувачки одбор, меѓународни рецензенти
- *Јазик на кој е напишан трудот:* Англиски

- *Трудот е каталошки евидентиран*: ISSN 1338-6859
- *Бодување на бројот на автори на трудот*: 100% (до 3 автори)
- *Процент придонес на авторот*: 50%
- *JEL класификација*: F50, F60, K33

Опис на трудот

Целта на трудот е да се прикаже супериорноста на политиката над меѓународното право во современата смисла. Во секое општество, вклучувајќи го и меѓународното, политиката е она што ги одредува методите и средствата со кои тоа општество ќе се движи напред. Правото, според авторите тежнее да воспостави баланс на интересите на поединците и групи со цел да се воспостави ред. Во процесот на креирање на меѓународно законодавство, државите се водени од нивните национални интереси, а не од општо прифатените и постоечките меѓународни правни рамки. Најдобриот пример за ова тврдење е случајот во Меѓународниот суд на правдата: Македонија против Грција, каде што аргументот од втората земја аргументира дека нема правна рамка или санкција за една суверена држава да биде принудена да се придржува кон одлуките на Меѓународниот суд на правдата.

Научен придонес на трудот

Научниот придонес на трудот се согледува во аргументираните наоди на авторите, преку методот на анализа и синтеза, да покажат дека во случајот / пресудата "Македонија против Грција" политиката доминирала над правото и дека една суверена држава не е во состојба да ја почитува пресудата на Меѓународниот суд на правдата ако истата е во конфликт со нејзините "национални" интереси, кои се посилни од меѓународната регулатива во меѓународното општество.

Личен научен придонес на авторот

Личен научен придонес на авторот во овој труд изнесува 50 % и се состои во неговото теоретско и методолошко владеење на теоретските основи на предметот на истражување особено во елаборирање на случајот на Република Македонија против Грција пред Меѓународниот суд на правдата во Хаг.

Рецензентската комисија овој некатегоризиран научен труд го оценува како прегледен труд (review).

2. Ilieva, Jana, Ivanka Dodovska, and **Blagoj Conev**. 2016. Multiculturalism and Multi-confesionalism in the Balkans and in Macedonia: Historical Influences and Actual Cases, *Political Science Forum*, 5 (2):4-18

- *Достапност на трудот*: во печатена форма
- *Вид на трудот (категорија)*: прегледен труд (review).
- *Опсег на трудот*: 0,9 а.а.
- *Објавен во*: а) Списание со меѓународен уредувачки одбор, меѓународни рецензенти
- *Јазик на кој е напишан трудот*: Англиски
- *Трудот е каталошки евидентиран*: ISSN 1338-6859
- *Бодување на бројот на автори на трудот*: 100% (до 3 автори)
- *Процент придонес на авторот*: 50%
- *JEL класификација*: F50, F60, K33

Опис на трудот

Целта на трудот е да ги покаже историското влијание и актуелните состојби поврзани со мултикултурализмот и мултиконфесионализмот на Балканите, со посебен аспект на Република Македонија. Што се однесува до ваквиот културолошки аспект, според авторите е многу важно да се нагласи влијанието на постоењето на мултикултурната традиција и предизвиците на различните етнички групи и религиозни групи во Република Македонија, како и да се преземат сериозни мерки за новото издигнувања на постарите религиозни традиции. Овој вид на предизвици е особено насочен како закана за регионот на цела Југоисточна Европа и е сериозна работа со висок приоритет на агендата на Република Македонија, како дел од овој транзитен регион.

Научен придонес на трудот

Научно издржаниот третман на суштинскиот дел од материјата и отворените дилеми, прашања и сугестии поместени во трудот како и обработката на мошне актуелна тема, не само во домашниот, туку и во регионот на Југоисточна Европа, а особено за државите кои беа во рамките поранешниот југословенски чадор, на почетокот на 90-тите години од минатиот век го прават основниот научен придонес на овој труд.

Личен научен придонес на авторот

Личен научен придонес на авторот во овој труд изнесува 33 % и се состои во неговото теоретско и методолошко владеење на проблематиката на уставното право и посебно на анализата на спроведувањето на Охридскиот рамковен договор од 2001 година, земајќи го предвид фактот дека македонското општество е под многу тежок притисок предизвикан од радикални и екстремистички идеологии во регионот на Југоисточна Европа.

Рецензентската комисија овој некатегоризиран научен труд го оценува како прегледен труд (review).

3. Ilieva, Jana, and **Blagoj Conev**, 2015. Globalization, Women and the Muslim World. *Macedonian Political Science Forum, eProceedings of Papers*, Vol. 6:84–93(EBSCO)

- *Достапност* *на* *трудот*
: http://docs.wixstatic.com/ugd/36d9a1_688d1ff3fe3c4877b6324a5a29707577.pdf
- *Вид на трудот (категорија)*: прегледен труд (review)
- *Опсег на трудот*: 0,6 а.а.
- *Објавен во*: а) Списание со меѓународен уредувачки одбор, меѓународни рецензенти б) индексирано во бази на податоци EBSCO Host, USA
- *Јазик на кој е напишан трудот*: Англиски
- *Трудот е каталошки евидентиран*: eISSN: 1785-6812
- *Бодување на бројот на автори на трудот*: 100% (до 3 автори)
- *Процент придонес на авторот*: 50%
- *JEL класификација*: F50, F60, K33

Опис на трудот

Предмет на проучување на овој труд е влијанието на глобализацијата врз правата на жената во муслиманскиот свет. Под влијание на глобализациските процеси денес, и муслиманските жени денес се соочуваат со променливата околина во која разбирањето на светот кој штотуку се променил, не чека на статичните и ригидни објаснувања и толкувања за сфаќањето на

истиот, бидејќи додека тие се апсолвираат, светот повторно се променил. Од една страна, силите на модерната глобална култура нудат можности и канали за дефинирање на различни лични и индивидуални гледишта за секојдневието и животните текови. Од другата страна, традициите и погледите на исламот се манифестираат со вметнување на религиозна оправданост, толкување, културен идентитет, вредности и утврден морал, кој однапред ги доведува во прашање сите нови но и природни текови. Овие предизвици доведуваат до состојба кога во муслиманските општества се повеќе и се погласни се повиците за реафирмација на исламскиот идентитет, но и повиците за балансирање помеѓу модерното и религијата.

Научен придонес на трудот

Во овој труд на кандидатот научниот придонес се гледа во научното поставување на влијанието на глобализацијата врз правата на жената во муслиманскиот свет. Во трудот на јасен и прецизен начин се зборува за најновите движења во муслиманските земји, водени од сосема субјективни и пред се економски фактори (големата светска економска криза од 2008 година, порастот на цените на храната 2007-2008 година и др.), кои доведоа до суштински поместувања во радикалните, но и прогресивните движења во муслиманскиот свет. Исто така, трудот опфаќа и научна расправа за борбата за човекови права и демократија која симболично е наречена „Арапска пролет“ што и ден денес е навистина актуелна тема во областа на меѓународното право, политика и односи и дава придонес за развој на научната мисла во овој домен во Република Македонија.

Личен научен придонес на авторот

Личниот придонес на авторот е 50% и се однесува на истражување на меѓународно-правната рамка за човекови права на жената, но исто така и на теолошките ограничувања на овие права во муслиманскиот свет.

Рецензентската комисија овој некатегоризиран научен труд го оценува како прегледен труд (review).

4. Ilieva, Jana, and **Blagoj Conev**. 2015. Is There a Possibility of Crash Between the Islam and the Modern World? *Macedonian Political Science Forum eProceedings of Papers*, Vol. 4: 55–67 (EBSCO)

- *Достапност* *на* *трудот*: http://docs.wixstatic.com/ugd/36d9a1_f3a9bc939bc64f5fb36050186678786a.pdf
- *Вид на трудот (категорија)*: изворна научна статија
- *Опсег на трудот*: 0,9 а.а.
- *Објавен во*: а) Списание со меѓународен уредувачки одбор, меѓународни рецензенти б) индексирано во бази на податоци EBSCO Host, USA
- *Јазик на кој е напишан трудот*: Англиски
- *Трудот е каталошки евидентиран*: eISSN: 1785-6812
- *Бодување на бројот на автори на трудот*: 100% (до 3 автори)
- *Процент придонес на авторот*: 50%
- *JEL класификација*: F50, F60, K33

Опис на трудот

Предмет на проучување на овој труд е истражувањето на можниот конфликт меѓу исламот и

другите религии (цивилизации), и во тој контекст, постоењето на вистинска закана од страна на исламскиот фундаментализам на меѓународната безбедност. По пат на анализа, авторите докажуваат дека идентификацијата на исламската религија со разни владини и општествени движења, здруженија и групи кои ги идентификуваат со исламот и се декларираат како "исламисти" е погрешен пристап поддржан од страна на социо-политичките истражувања и анализи на експертите по 11 септември 2001 година.

Научен придонес на трудот

Во овој труд на кандидатот научниот придонес се состои во аргументираното разобличување на генералната перцепција во јавноста за исламот дека сам по себе не претставува закана за христијанството, ниту обратно, туку дека соперништвото меѓу овие две доктрини постои и ќе постои и во иднина, но тоа не треба да биде причина за меѓу-религиски конфликти туку интегративна кохабитација.

Личен научен придонес на авторот

Личен научен придонес на авторот во овој труд изнесува 50 % и се состои во неговото теоретско и методолошко владеење на појдовните основи на предметот на истражување односно исламот и неговите традиционални принципи. Особено се обрнува внимание на ненасилната компонента на овој религиски но истовремено и политички систем во многу држави со доминантно муслиманско население, за да се констатира дека секое идентификување на исламот со насилство е погрешен, нереален и користен за дневно-политички цели.

Рецензентската комисија го прифаќа ставот на странските рецензенти кои овој научен труд го оцениле како изворна научна статија.

5. **Blagoj Conev**. 2014. *Europeanization of the Balkan Nations: Institutional Reform and Ethnic problems*. International Journal of Rule of Law, Transitional Justice and Human Rights. Sarajevo, March 2014. *Објавен во датабазата на Social Science Research Network*. (ISSN: 2232-7541).

- *Достапност на трудот*: печатена форма
- *Вид на трудот (категорија)*: изворна научна статија
- *Опсег на трудот*: 0,9 а.а.
- *Објавен во*: а) Списание со меѓународен уредувачки одбор, меѓународни рецензенти б) индексирано во бази на податоци SSRN - *Social Science Research Network*
- *Јазик на кој е напишан трудот*: Англиски
- *Трудот е каталошки евидентиран*: ISSN: 2232-7541
- *Бодување на бројот на автори на трудот*: 100% (до 3 автори)
- *Процент придонес на авторот*: 100%
- *JEL класификација*: F50, F60, K33

Опис на трудот

Предмет на проучување на овој труд е истражувањето на транзицискиот период кај балакнските држави, особено во областа на владеењето на правото и човековите права.

Научен придонес на трудот

Во овој труд на кандидатот научниот придонес се состои во аргументираното анализирање

на застојот во реформите кај државите од Балканот во однос на нивниот евро-атласки интегративен процес, како и за тоа на кој начин секоја од балканските држави се справува со процесот на зајакнување на правната држава, процесот на владеење на правото, подобрување на малцинските права но и справувањето со корупцијата.

Личен научен придонес на авторот

Личен научен придонес на авторот во овој труд изнесува 100 % и се состои во неговото теоретско и методолошко владеење на појдовните основи на предметот на истражување односно исламот и неговите традиционални принципи. Особено се обрнува внимание на спориот начин на транзиција кај државите од Југоисточна Европа, како и неможноста на владеачките структури да се справата со предизвиците кои ги носи бремето на државничката одговорност во 21-от век.

Рецензентската комисија го прифаќа ставот на странските рецензенти кои овој научен труд го оцениле како изворна научна статија.

б) Научни трудови објавени во зборници на трудови од меѓународни меѓународни научни конференции

1. Ilieva, Jana, and **Blagoj Conev**. 2015. "The Armed Humanitarian Intervention as Triumph of the Human Rights over the Sovereignty". In *Proceedings of the International Scientific Conference: Researching Security: Approaches, Concepts and Policies, Ohrid, Macedonia, 2-3 of June 2015, 194–205*. Ohrid: University "St. Kliment Ohridski" - Bitola, Faculty of Security, Skopje. (EBSCO)

- *Достапност* на *трудот*: <http://www.fb.uklo.edu.mk/fs;jsessionid=e572eac3acf5022a8eb8f07abde6?file=collection/Ohrid%202015%20kniga%20Tom%20I.pdf>
- *Вид на трудот (категиорија)*: прегледен труд (review)
- *Опсег на трудот*: 0,8 а.а
- *Јазик на кој е напишан трудот*: Англиски
- *Бодување на бројот на автори на трудот*: 100% (до 3 автори)
- *Процент придонес на авторот*: 50%
- *JEL класификација*: F50, F60, K33

Опис на трудот

Хуманитарна интервенција во својата современа и често користена форма – како вооружена интервенција, е меѓу проблемите со примарна важност за меѓународните односи, меѓународната безбедност и меѓународното право. На разговорите во врска со вооружените хуманитарна интервенција се испреплетуваат сите теории на реализам и институционализам, како и основните теории што ги објаснуваат меѓународните односи. Во рамките на истата дебата, принципите на суверенитет и немешање во внатрешните работи се во колизија со заштитата на човековите права, односно произлегуваат различни аспекти и толкувања на меѓународните правила. Дебатите во врска со вооружената хуманитарна интервенција, влијаат на различни научни области, односно на филозофи, политичари, адвокати, теолози, социолози и други општествени активисти кои сена некој начин поврзани со ова прашање, да учествуваат во неа. Овие дискусии за хуманитарна интервенција имаат суштинско значење, не само за изразување на нејзината содржина и значење, но исто така и

запостигнување на подобро објаснување на процесите и промените кои се типични за современите меѓународни односи.

Научен придонес на трудот

Во трудот се истражува модерната идеја на хуманитарна интервенција и прекукомпаративна анализа и дедукција на разни документи и резолуции на ООН и Меѓународниот Суд, ја докажува тезата дека: во модерно време хуманитарната интервенција е правен метод за заштита на основните човекови права. Главните прашања за истражување во овој труд се: Што е хуманитарна интервенција? Која е разликата помеѓу *droit d'ingérence* и *devoir d'ingérence*? Дали хуманитарна интервенција е вогласност со меѓународното право?.

Личен научен придонес на авторот

Личниот придонес на авторот е 50% бидејќи се работи за коавторски научен труд од големо значење, каде кандидатот успеал аргументирано да ги разработи и анализира главните аспекти на вооружената хуманитарна интервенција како триумф на човековите права над сувереноста.

Рецензентската комисија овој некатегоризиран научен труд го оценува како прегледен труд (review).

2. Ilieva, Jana, and **Blagoj Conev**. 2015. “*The process of ethnic homogenization of the Greek Nation and its impact over the denouncing of the cultural identity of the other ethnic groups: the case with the Macedonian Ethnic Majority*”, In *Proceedings of the Fifth International Conference: Current Issues of Politics, Trencin, Slovakia, 10 of February 2015, 16–27*. Trencin: University of Alexander Dubcek, Department of Politology.

- *Достапност на трудот*: во печатена верзија
- *Вид на трудот (категиорија)*: оригинален научен труд
- *Опсег на трудот*: 0,8 а.а
- *Јазик на кој е напишан трудот*: Англиски
- *Бодување на бројот на автори на трудот*: 100% (до 3 автори)
- *Процент придонес на авторот*: 50%
- *JEL класификација*: F50, F60, K33

Опис на трудот

Преку разгледување на текот на формирањето на грчката нација-држава и нејзината политичка и економска експанзија, во трудот се истражува создавањето на феномен на културна хегемонија на хеленизмот против етничката македонска култура на територијата на "Егејска Македонија". Овој процес на културна хегемонија, според авторите, придонесол за искоренување на целиот идентитет на словенечкото население кои живеат на територијата во тоа време. Според нив, она што се случува на Балканот од раните деведесети години на минатиот век па се до денес, и што најверојатно ќе продолжи да се случува и во блиска иднина е тоа што во процесот на преоткривање или на создавање на своите национални идентитети, сите балкански држави без исклучок создадоа митови од заедничката историја, кои што митови присвојувајќи ги само за себе, ги искористуваат за создавање на некој специфичен само за Балканот – национализам.

Научен придонес на трудот

Научниот придонес на трудот се согледува во фактот што за прв пат во еден научен труд во државата се докажува дека со менување на основните компоненти на идентитетот на македонскиот народ во Егејска Македонија, грчките власти успеале да создадат посебна форма на национализам, кој подоцна се претворил во голем дериват за изградба на современата грчка нација, односно специфичниот "грчки" идентитет. Преку компаративна анализа и синтеза, авторите ја објаснуваат улогата на државата во процесот на хомогенизација со цел да се создаде обединета нација т.е. модерна грчка нација.

Личен научен придонес на авторот

Личен научен придонес на авторот во овој труд изнесува 50 % и се состои во неговото теоретско и методолошко владеење на проблематиката која се обработува во трудот, со посебен акцент на Граѓанската војна во Грција и елементите на латентниот геноцид врз домородното македонско население во т.н. Егејски дел од Македонија

Рецензентската комисија овој некатегоризиран научен труд го оценува како оригинален научен труд.

3. Ilieva, Jana, and Blagoj Conev. 2013. "So called clash of civilizations: Is Islamic treat real", In *Proceedings of the International Scientific Conference: Promoting Human Rights: Recent Developments, Skopje, Macedonia, 25-27 of September 2013, 103–118.* Skopje: MIT University, Faculty of Legal Sciences, International Relations and Diplomacy

- *Достапност на трудот:* во печатена форма
- *Вид на трудот (категиорија):* прегледен труд (review)
- *Опсег на трудот* 1 а.а
- *Јазик на кој е напишан трудот:* Англиски
- *Бодување на бројот на автори на трудот:* 100% (до 3 автори)
- *Процент придонес на авторот:* 50%
- *JEL класификација:* F50, F60, K33

Опис на трудот

Во аргументитет презентирани во овој труд и во направената анализа, авторите докажуваат дека идентификацијата на исламската религија со разните владини и општествени движења, групи и асоцијации кои се идентификуваат себе си со исламот и се декларираат како „исламски“ е погрешен пристап направен од социо-политичките истражувања и анализи на експертите по 11 септември, 2011 година.

Научен придонес на трудот

Научно издржаниот третман на суштинскиот дел од материјата и отворените дилеми, прашања и сугестии поместени во трудот даваат солидна основа за понатамошно комплексно истражување на прашањата поврзани со оваа тема, во што се состои и основниот научен придонес на овој докторски труд. Во тој контекст, трудот претставуваат обработува мошне интересна тема, не само во блиско-источниот, туку и во глобалниот светски контекст, факт што влијае и врз подигнување на свесноста за нејзината непомала релевантност и во западно-балканскиот контекст.

Личен научен придонес на авторот

Личниот придонес на авторот е 50% а се однесува на делот од трудот во кој авторот ги разработува и анализира главните аспекти на правната но и политичко-културолошка смисла на исламот, но и неговото погрешно толкување како радикална религија која е закана за светскиот мир и безбедност.

Рецензентската комисија овој некатегоризиран научен труд го оценува како прегледен труд (review).

2.2.3.2. После избор во звање доцент

а) Научни трудови кои се објавени во меѓународно признати списанија и публикации кои имаат меѓународен уредувачки одбор и меѓународни рецензенти и/или се застапени во една од релевантните библиографски бази на податоци

1. *Post-Independence Identity, Politics and Society in North Macedonia*. Southeastern Europe: Dimensions, Challenges, Perspectives. Bulletin of the Bulgarian Hub for United Balkans. I/2020 (ISSN 2683-0574).

- *Достапност на трудот*: во печатена форма
- *Вид на трудот (категиорија)*: прегледен труд (review)
- *Опсег на трудот*: 0,8 а.а.
- *Објавен во*: а) Списание со меѓународен уредувачки одбор, меѓународни рецензенти
- *Јазик на кој е напишан трудот*: Англиски
- *Трудот е каталошки евидентиран*: ISSN 2683-0574
- *Бодување на бројот на автори на трудот*: 100% (до 3 автори)
- *Процент придонес на авторот*: 100%
- *JEL класификација*: F50, F60, K33

Опис на трудот

Целта на трудот е да се долови суштината развојот на македонскот општество после прогласувањето на независноста на тогашна Република Македонија, односно денешна Република Северна Македонија. Имено, овој труд се стреми да ја долови поврзаноста на идентитетот со политиката кои заедно соопздаваат една општествена парадигма во С. Македонија, која парадигма успева да излезе од самата правно-политичка и културолошка рамка на идентитетот и да навлезе во сржта на целото општество.

Научен придонес на трудот

Научниот придонес на трудот се согледува во аргументираните наоди на авторот за тоа на кој начин идентитетот на нацијата, односно македонскиот идентитет успева да влијае на општествените процеси во С. Македонија, а со самото тоа да излезе од неговата рамка и да се претвори во субјект на меѓународното право.

Личен научен придонес на авторот

Личен научен придонес на авторот во овој труд изнесува 100 % и се состои во неговото теоретско и методолошко владеење на теоретските основи на предметот на истражување

особено во сегментите на трансформација на македонскиот национален идентитет во општествените структури во С. Македонија по прогласувањето на независноста.

Рецензентската комисија овој некатегоризиран научен труд го оценува како прегледен труд (review).

2. *Theories of nations and nationalism: A comparative outline.* Journal of European & Balkan Perspectives. Issue of Center for International and Development Studies, Skopje, vol. II, num. 2, Autumn 2019. (ISSN 2545-4854).

- *Достапност на трудот:* во електронска форма
- *Вид на трудот (категорија):* прегледен труд (review)
- *Опсег на трудот:* 0,8 а.а.
- *Објавен во:* а) Списание со меѓународен уредувачки одбор, меѓународни рецензенти
- *Јазик на кој е напишан трудот:* Англиски
- *Трудот е каталошки евидентиран:* ISSN 2545-4854
- *Бодување на бројот на автори на трудот:* 100% (до 3 автори)
- *Процент придонес на авторот:* 100%
- *JEL класификација:* F50, F60, K33

Опис на трудот

Целта на трудот е да истакне кои се разликите меѓу различните теории за нациите и национализмот и на тој начин да се постигне компаративна анализа за тоа на кој начин е најдобро да се согледуваат идентитетите и нациите во почетокот на 21-от век..

Научен придонес на трудот

Научниот придонес на трудот се согледува во аргументираните наоди на авторот за тоа на кој начин идентитетот на нацијата може да влија на нејзиниот развој во однос на тоа од која гледна точка истиот е анализиран. Имено, научниот придонес е во тоа да се укаже дека постојат повеќе теории за проблематиката на идентитетите.

Личен научен придонес на авторот

Личен научен придонес на авторот во овој труд изнесува 100 % и се состои во неговото теоретско и методолошко владеење на теоретските основи на предметот на истражување во описот и компарацијата на теориите за идентитетот, национализмот и нациите.

Рецензентската комисија овој некатегоризиран научен труд го оценува како прегледен труд (review).

3. *The impact of the modern Turkish politics in rebuilding the traditional Ottoman-Islamic identity of Muslim communities in the Balkans.* Co-author with Jana (Ilieva) Kukeska. Journal of European & Balkan Perspectives. Issue of Center for International and Development Studies, Skopje, vol. I, num. 2, Winter 2018. (ISSN 2545-4854).

- *Достапност на трудот:* во електронска форма
- *Вид на трудот (категорија):* прегледен труд (review)

- *Опсег на трудот:* 0,8 а.а.
- *Објавен во:* а) Списание со меѓународен уредувачки одбор, меѓународни рецензенти
- *Јазик на кој е напишан трудот:* Англиски
- *Трудот е каталошки евидентиран:* ISSN 2545-4854
- *Бодување на бројот на автори на трудот:* 50% (до 3 автори)
- *Процент придонес на авторот:* 50%
- *JEL класификација:* F50, F60, K33

Опис на трудот

Целта на трудот е да се направи идеолошко разграничување на новата турска политика од таа која е создавана и регулиран од периодот на владеењето на Ататурка па се до почетокот на 21-от век. Имено, целта е да се укаже дека има тектонски промени во турската надворешна политика, а особено во нејзиното влијание на муслиманските малцинства на Балканот.

Научен придонес на трудот

Научниот придонес на трудот е во рамките на позиционирањето на модерната турска надворешна политика и турската надворешно-политичка стратегија во однос на современите меѓународни односи. Имено, основниот придонес на трудот е во истакнувањето на тоа како турската надворешна политика влијае на муслиманските заедници на Балканскиот Полуостров, во сферата на дефинирање на нивниот етнички и колуролошко-религиозен идентитет.

Личен научен придонес на авторот

Личен научен придонес на авторот во овој труд изнесува 50 % и се состои во неговото теоретско и методолошко владеење на теоретските основи на предметот на истражување во описот и компарацијата на теориите за идентитетот, национализмот и нациите во однос на тоа како една голема сила влија во самоопределувањето на малите етнички заедници со цел да го зголеми своето влијание во регионот на Југоисточна Европа.

Рецензентската комисија овој некатегоризиран научен труд го оценува како прегледен труд (review).

4. *Byzantinism as fundament of the Balkanism.* Hiperboreea Journal of History. Issue of Balkan History Association, Bucharest, vol.5 num.1. June 2018. (ISSN 2284-5666).

- *Достапност на трудот:* во печатена форма
- *Вид на трудот (категорија):* прегледен труд (review)
- *Опсег на трудот:* 0,8 а.а.
- *Објавен во:* а) Списание со меѓународен уредувачки одбор, меѓународни рецензенти
- *Јазик на кој е напишан трудот:* Англиски
- *Трудот е каталошки евидентиран:* ISSN 2284-5666
- *Бодување на бројот на автори на трудот:* 100% (до 3 автори)
- *Процент придонес на авторот:* 100%
- *JEL класификација:* F50, F60, K33

Опис на трудот

Целта на трудот е да се прикаже дека балканизмот, каков птито деконструиран денес не е создаден во 20-от или 210от век, туку истиот ги води своите перенијални корени од Византија, преку Османлиската држава па се до модерните балкански држави и нивните дипломатски односи.

Научен придонес на трудот

Научниот придонес на трудот е восферата на историскиот развој на концептот за национализмот во империјални рамки во Источното Римско Царство. Иако во периодот во кој постои Источното Римско Царство – Византија неможе да се каже дека постојат нации или држави, сепак овој текст ја обработува проблематикта за развој на т.н империјален идентитет на државата кој е наследен од Римската Империја а се преточува во Османлиската Империја.

Личен научен придонес на авторот

Личен научен придонес на авторот во овој труд изнесува 100 % и се состои во неговата историска синтеза за идејата за божествениот мит на императорот кој сам по себе создава еден специфичен вид на византинизам кој се генерира од самиот император.

Рецензентската комисија овој некатегоризиран научен труд го оценува како прегледен труд (review).

5. *Macedonian Domestic Politics and “Russian Example”*. International Information Center for Balkan Studies – CIBAL and the NATO Science for Peace and Security Programme Bulletin – Special Issue *“Geopolitical Challenges in the East - Implications for Security in the Balkans”* vol. 18, num. 1. Spring 2017. (ISSN 1314-8869).

- *Достапност на трудот*: во електронска форма
- *Вид на трудот (категорија)*: прегледен труд (review)
- *Опсег на трудот*: 0,8 а.а.
- *Објавен во*: а) Списание со меѓународен уредувачки одбор, меѓународни рецензенти
- *Јазик на кој е напишан трудот*: Англиски
- *Трудот е каталошки евидентиран*: ISSN 1314-8869
- *Бодување на бројот на автори на трудот*: 100% (до 3 автори)
- *Процент придонес на авторот*: 100%
- *JEL класификација*: F50, F60, K33

Опис на трудот

Целта на трудот е да се направи компаративна анализа на дипломатската и научна перцепција на руската политика, односно да се направи паралела на тоа како дипломатите и научниците го перцепираат т.н. софт путунизам и неговото распространување на Балканот.

Научен придонес на трудот

Научниот придонес на трудот е во областа на дипломатијата и надворешната политика, односно влијанието на внатрешно политичкиот дискурс во С. Македонија на нејзината надворешна политика. Во овој труд преку внатрешнополитичка компаративна анализа се прави симбиоза на руската и на македонската внатрешна политика и на тоа како истат има ефект врз меѓународниот имиџ на државата.

Личен научен придонес на авторот

Личен научен придонес на авторот во овој труд изнесува 100 % и се состои во неговата анализа на дипломатските односи на двете држави, односно како истите се водат по пример на еден тн. хибриден режим кој влијае на меѓународниот имиџ на државите.

Рецензентската комисија овој некатегоризиран научен труд го оценува како прегледен труд (review).

6. *The Influence of National Identity in International Politics: A Comparative Outline of Europe and the Balkans.* Co-author with Jana Ilieva. Political Science Forum, Trenčín, vol. 6, num. 1, Spring 2017. (ISSN 1338-6859).

- *Достапност на трудот:* во печатена форма
- *Вид на трудот (категиорија):* прегледен труд (review)
- *Опсег на трудот:* 0,8 а.а.
- *Објавен во:* а) Списание со меѓународен уредувачки одбор, меѓународни рецензенти
- *Јазик на кој е напишан трудот:* Англиски
- *Трудот е каталошки евидентиран:* ISSN 1314-8869
- *Бодување на бројот на автори на трудот:* 50% (до 3 автори)
- *Процент придонес на авторот:* 100%
- *JEL класификација:* F50, F60, K33

Опис на трудот

Целта на трудот е да истакне кои се разликите меѓу различните теории за нациите и национализмот и на тој начин да се постигне компаративна анализа за тоа на кој начин е најдобро да се согледуваат идентитетите и нациите во модерно време. Односно, се прави разграничување на перцепцијата на теориите за национализмот и идентитетите помеѓу научните работници од Западна Европа и тие од Југоисточна Европа.

Научен придонес на трудот

Научниот придонес на трудот се согледува во аргументираните наоди на авторот за тоа на кој начин идентитетот на нацијата може да влијае на нејзиниот развој во однос на тоа од која гледна точка истиот е анализиран. Имено, научниот придонес е во тоа да се укаже дека постојат повеќе теории за проблематиката на идентитетите. Овој труд со

Личен научен придонес на авторот

Личен научен придонес на авторот во овој труд изнесува 50 % и се состои во неговото теоретско и методолошко владеење на теоретските основи на предметот на истражување во описот и компарацијата на теориите за идентитетот, национализмот и нациите.

Рецензентската комисија овој некатегоризиран научен труд го оценува како прегледен труд (review).

7. Ilieva, Jana and Conev, Blagoj. 2017. ***The Republic of Macedonia and its Recognition in the International Community (1991-2015)*** in Stankovic-Pejovic Vesna and Stankovic Mirjana ed. **Macedonia – Social, Political and Economic Issues** (European Political, Economic and Security Issues). New York: NOVA Publishers Inc.

(LCCN e-Book 2017016863, ISBN 9781536118421).

- *Доступност на трудот*: во електронска форма
- *Вид на трудот (категорија)*: прегледен труд (review)
- *Опсег на трудот*: 0,8 а.а.
- *Објавен во*: а) Списание со меѓународен уредувачки одбор, меѓународни рецензенти
- *Јазик на кој е напишан трудот*: Англиски
- *Трудот е каталошки евидентиран*: ISBN 9781536118421
- *Бодување на бројот на автори на трудот*: 50% (до 3 автори)
- *Процент придонес на авторот*: 100%
- *JEL класификација*: F50, F60, K33

Опис на трудот

Овој труд ги опфаќа правно-политичките и економски аспекти на развојот на модерната македонска држава после добивањето на независност во 1991 година. Имено, целта на овој труд е преку синтеза и анализа да се прикаже развојот на С. Македонија и на нејзината дипломатија во меѓународната заедница.

Научен придонес на трудот

Научниот придонес на трудот се согледува во тоа што во истиот се синтетизира начинот на кој Република Македонија ја води својата надворешна политика и начинот на кој е структурирана и позиционирана македонската дипломатија во меѓународната заедница.

Личен научен придонес на авторот

Личен научен придонес на авторот во овој труд изнесува 50 % и се состои во неговото теоретско и методолошко владеење на теоретските основи на предметот на истражување во описот и докажувањето на дипломатскиот развој на македонија во меѓународната заедница.

Рецензентската комисија овој некатегоризиран научен труд го оценува како прегледен труд (review).

8. Republic of North Macedonia in the International Relations after the 2018 EU-Western Balkans Summit in Sofia. Southeastern Europe: Dimensions, Challenges, Perspectives. Bulletin of the Bulgarian Hub for United Balkans. II/2020 (ISSN 2683-0574).

- *Доступност на трудот*: во печатена форма
- *Вид на трудот (категорија)*: прегледен труд (review)
- *Опсег на трудот*: 0,8 а.а.
- *Објавен во*: а) Списание со меѓународен уредувачки одбор, меѓународни рецензенти
- *Јазик на кој е напишан трудот*: Англиски
- *Трудот е каталошки евидентиран*: ISSN 2683-0574
- *Бодување на бројот на автори на трудот*: 100% (до 3 автори)
- *Процент придонес на авторот*: 100%
- *JEL класификација*: F50, F60, K33

Опис на трудот

Целта на трудот е да се направи анализа на развојот на меѓународните односи во регионот на

Балканот како и состојбата во која се наоѓа Република С. Македонија во меѓународните односи после самитот ЕУ-Западен Балкан во 2018 г. во Софија, на кој му претходи самитот на ЕУ во Софија за време на претседателството на Република Бугарија со Европската Унија.

Научен придонес на трудот

Научниот придонес на трудот се согледува во анализата на дејствувањето и позициите на С. Македонија во меѓународните односи, како и промената на нејзиното геополитичко статус кво на Балканот кое настанува со промената на името на Република Македонија и нејзиното членство во НАТО.

Личен научен придонес на авторот

Личен научен придонес на авторот во овој труд изнесува 100 % и се состои во неговото теоретско и методолошко владеење на теоретските основи на предметот на истражување особено во сегментите на позициите на С. Македонија во меѓународните односи, како и во однос на позициите на С. Македонија во периодот 2028 – 2020 година.

Рецензентската комисија овој некатегоризиран научен труд го оценува како прегледен труд (review).

9. *Ottomanism: A Transition from Byzantinism to Balkanism.* Comparative Civilizations Review. Issue of International Society for the Comparative Study of Civilizations, Aptos CA, vol. 86, March 2022. (ISSN: 0733-4540, ScholarsArchive ISSN: 2572-4479).

- *Достапност на трудот:* во печатена форма
- *Вид на трудот (категиорија):* прегледен труд (review)
- *Опсег на трудот:* 0,8 а.а.
- *Објавен во:* а) Списание со меѓународен уредувачки одбор, меѓународни рецензенти
- *Јазик на кој е напишан трудот:* Англиски
- *Трудот е каталошки евидентиран:* ISSN 2572-4479
- *Бодување на бројот на автори на трудот:* 100% (до 3 автори)
- *Процент придонес на авторот:* 100%
- *JEL класификација:* F50, F60, K33

Опис на трудот

Целта на трудот е да се направи историска компаративна и дипломатска анализа за тоа како бакланизмот како феномен кој произлегува од самиот византинизам успева да се апсорбира од отоманизмот кои истотака како империјален идентитет успева повеќе од 500 години да доминира дипломатски во регионите на евроазаиското и африканско копно.

Научен придонес на трудот

Научниот придонес на трудот се согледува во анализата на дејствувањето и позициите на отоманизмот во меѓународните односи во продолжение од неколку векови, односно од падот на Константинопол во 1453 г., па се до распадот на османлискиот калифат во 1921 г. Имено, овој труд ја објаснува поврзаноста помеѓу империите и на кој начин истите тоа вешто дипломатски се претставуваат како наследнички една на друга.

Личен научен придонес на авторот

Личен научен придонес на авторот во овој труд изнесува 100 % и се состои во неговата историска синтеза за идејата за божествениот мит на императорот кој сам по себе создавае

еден специфичен вид на византинизам кој се генерира од самиот император и се приопштува кон самиот османлиски императорски идентитет кој сам по себе го генерира милет системот кој во меѓународните односи е прикажан како идеален начин за управување со мултинационална држава. .

Рецензентската комисија овој некатегоризиран научен труд го оценува како прегледен труд (review).

б) Научни трудови објавени во зборници на трудови од меѓународни научни конференции

1. ***From traditional towards critical geopolitics.*** Co-author with Blagica M. Kotovchevska. Knowledge – International Journal. Skopje, vol 28, num. 6, December 2018. (e-ISSN 1857-923X, ISSN 2545-4439).

- *Достапност на трудот:* во печатена форма
- *Вид на трудот (категорија):* прегледен труд (review)
- *Опсег на трудот:* 0,8 а.а.
- *Објавен во:* а) Списание со меѓународен уредувачки одбор, меѓународни рецензенти
- *Јазик на кој е напишан трудот:* Англиски
- *Трудот е каталошки евидентиран:* ISSN 2545-4439
- *Бодување на бројот на автори на трудот:* 100% (до 3 автори)
- *Процент придонес на авторот:* 50%
- *JEL класификација:* F50, F60, K33

Опис на трудот

Целта на трудот е да се направи геополитичка анализа на најкритичните моменти во дипломатијата и меѓународните односи. ВО овој текст се анализира геополитичкото статус кво во Европа и на Балканот.

Научен придонес на трудот

Научниот придонес на трудот се олицетворува преку компаративна анализа на целокупната геополитичка теорија и нејзина имплементација преку дипломатските односи меѓу државите.

Личен научен придонес на авторот

Личен научен придонес на авторот во овој труд изнесува 50 % и се состои во неговата геополитичка анализа и поврзувањето на геополитиката со дипломатијата во модерното време.

Рецензентската комисија овој некатегоризиран научен труд го оценува како прегледен труд (review).

2. ***After Republic of North Macedonia's NATO accession: Perspectives for the Region.*** In Kukeska, J. and Dimitrov, D. NATO SPS supported ARW: INTEGRATION OF THE WESTERN BALKANS IN NATO AS A GUARANTEE FOR REGIONAL STABILITY, organized by; Center for International and Development Studies, Bulgarian Hub for United Balkans, CIBAL, EuroBalkan and Institute for Development and International Relations. Skopje: Center for International and

Development Studies, 2021. (ISBN 978-608-245-725-3).

- *Доступност на трудот*: во печатена форма
- *Вид на трудот (категорија)*: прегледен труд (review)
- *Опсег на трудот*: 0,8 а.а.
- *Објавен во*: а) Списание со меѓународен уредувачки одбор, меѓународни рецензенти
- *Јазик на кој е напишан трудот*: Англиски
- *Трудот е каталошки евидентиран*: ISBN 978-608-245-725-3
- *Бодување на бројот на автори на трудот*: 100% (до 3 автори)
- *Процент придонес на авторот*: 100%
- *JEL класификација*: F50, F60, K33

Опис на трудот

Целта на трудот е да се направи анализа на дипломатскиот развој на односите на Северна Македонија со државите од Балканот и како членството на С. македонија во НАТО, допринесува за стабилирање на Регионо. Притоа се анализираат неколку појдовни точки, а тоа се односите помеѓу С. Македонија со Бугарија, Грција, Србија, Косово, Русија и Кина.

Научен придонес на трудот

Научниот придонес на трудот се олицетворува преку иницијација за забрзано зачленување на сите држави од Балканот во НАТО. Имено, преку анализа во овој труд се докажува дека НАТО сам по себе овозможува стабилност и развој на Балканот.

Личен научен придонес на авторот

Личен научен придонес на авторот во овој труд изнесува 100 % и се состои во неговата геополитичка анализа и надипломатијата со меѓународната безбедност. Имено, преку синтеза и анализа, авторот успева да докаже дека само преку стабилен Балкан може да се постигне стабилна Европа и стабилен Медитеран.

Рецензентската комисија овој некатегоризиран научен труд го оценува како прегледен труд (review).

2.2.4. Учество во научни проекти

2.2.4.1. После избор во звање доцент

1. NATO SPS supported **ARW: INTEGRATION OF THE WESTERN BALKANS IN NATO AS A GUARANTEE FOR REGIONAL STABILITY**, organized by; Center for International and Development Studies, Bulgarian Hub for United Balkans, CIBAL, EuroBalkan and Institute for Development and International Relations – *Организатор и Ко-директор*.

2.3. Оценка на севкупната научна дејност

Научниот придонес и објавените научни трудови на кандидатот ја потврдуваат нејзината повеќегодишна активна научна дејност, и го афирмираат д-р Благој Цонев како признат научник.

Научниот и истражувачкиот опус на кандидатот, доц. д-р Цонев, опфаќа 19 научни труда, како и една монографија кои се објавени пред да биде избран во наставнонаучното звање

доцент, но и уште десетина кои ги има објавено после изборот во доцент. Имено, кандидатот има објавено и монографија, а и самиот е автор на дел од монографија во периодот после изборот во звање доцент. Земените во предвид 19 научни трудови и сите се објавени се објавени во меѓународно признати списанија и публикации кои имаат меѓународен уредувачки одбор и меѓународни рецензенти и се застапени во една од релевантите библиографски бази на податоци, а освен тоа, кандидатот објавил и 5 труда од се објавени во зборници на трудови од меѓународни научни конференции.

Анализираните научни трудови на кандидатот посветени се на научни истражувања и изучување на проблематики од подрачјето на политичките науки, областите на дипломатијата, меѓународните односи, меѓународните организации, но и во областа на балканизмот и економските односи помеѓу државите.

Кандидатот во својата научно-истражувачка работа покажала способност за критичко размислување и интерпретација на научни сознанија од други автори, способност за примена на научни методи, интерпретација, споредување на теоретски сознанија, изведување на сопствени валидни заклучоци, како и надградување или продлабочување на постојните сознанија со што со своите трудови дава значаен научен придонес во областа на политичките науки, за која се предлага во наставно-научно звање. Д-р Благој Цонев успешно ги користи современите научно-истражувачки методи и ги прилагодува на предметот на истражување. Врз основа на досегашните светски и домашни научни достигнувања, правилно го нагласува нивниот научен придонес, ги прилагодува и ги надградува со свои истражувачки научни сознанија и на тој начин значително придонесува за теоретските знаења од областа на политичките науки, особено меѓународните односи, дипломатијата и друго.

Д-р Благој Цонев поседува систематски и аналитички пристап кон проблемот на истражувањето, доследно ја применува научно-истражувачката методологија и се обидува да го презентира специфичното подрачје на проблематика кое го изучува на научно соодветен начин, користејќи релеванти домашни и странски библиографски извори.

Анализирајќи и оценувајќи ја научно-истражувачката дејност на кандидатот, може да се заклучи дека д-р Благој Цонев е квалификуван со соодветни научни методи квалитетно да обработува актуелни теми од областа на политичките науки, дипломатијата, меѓународните односи и друго. Кандидатот континуирано ја следи современата домашна и странска научна и стручна литература од доменот на научната проблематика која ја истражува. Во своите трудови покажува дека добро ги владее методите на научни истражувања, дека ја владее материјата од научното подрачје кое го истражува, дека критички интерпретира научни сознанија на други автори, како и дека на соодветен научно-истражувачки начин, не само што ги проширува и продлабочува постојните сознанија, туку и дава нов придонес во научното подрачје за кое се избира.

Во вкупната оценка на научната дејност на кандидатот, се потенцира следното:

- Кандидатот е **9 години активен во научно-истражувачката работа;**
- Изработил и одбрал докторска дисертација;
- Кандидатот има објавено **една монографија;**
- Објавил вкупно **19 научни трудови** во меѓународно признати списанија и публикации кои имаат меѓународен уредувачки одбор и меѓународни рецензенти и се застапени во

- една од релеватните библиографски бази на податоци, реферирани за подрачјето на општествените науки (**EBSCO** и **SSRN**– 6 трудови);
- Во зборници на трудови, објавил вкупно **5 трудови**;
 - Научни трудови објавува на англиски јазик (19);
 - Сите вреднувани и анализирани трудови се објавени во рамките на научното подрачје на општествени науки и научното поле на правните науки;
 - Активно учествувал на вкупно **10 меѓународно научни конференции** (9 одржани во странство и 1 одржани во земјата), како и **5 меѓународни (летни) универзитетски школи**, со што покажал дека се вклучува во актуелни научни дебати од научното подрачје со кое се занимава, резултатите од сопствените концептуални и емпириски истражувања ги презентира и за нив критички дискутира со научни и други учесници на научни конференции, и придонесува во обликување на критички ставови, предлози и препораки за унапредување на правната наука, посебно во областите за кои се врши избор.

Разгледувајќи и оценувајќи ги објавените научни трудови, Рецензентската комисија заклучува дека резултатите од научната дејност на доц. д-р Благој Цонев по својот опсег, квалитет и научен придонес, значајно ги збогатуваат политичките науки, а особено областа на меѓународните односи и дипломатијата и друго. Исто така, Рецензентската комисија заклучува дека кандидатот, доц. д-р Благој Цонев, е активен истражувач и со својата научна работа значајно ги унапредила научните сознанија во научното подрачје за кое бара избор во наставно-научно звање, како и дека неговите научни трудови и научен придонес го афирмираат како научник во подрачјето на општествените науки, полето на политичките науки, а особено областа на меѓународните односи и дипломатијата и друго.

Оценувајќи ја научната дејност на кандидатот, очигледно е дека кандидат ги задоволува потребните критериуми. Според тоа, Рецензентската комисија заклучува дека кандидатот доц. д-р Благој Цонев во целост е квалификуван за избор во наставно-научно звање **ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР** за научно-истражувачко подрачје *Општествени науки*, научно-истражувачко поле *Политички науки*, области; Политички науки (основи, теорија, методологија, историја, друго) – 50700, Меѓународни политички организации – 50704 и Дипломатија – 50705, во согласност со условите дефинирани во Законот за Високото образование на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/2018).

3. АНАЛИЗА И ОЦЕНКА НА НАСТАВНАТА ДЕЈНОСТ НА КАНДИДАТОТ

3.1. Наставна дејност

Доц. д-р Благој Цонев досега била избран за најпрво за предавач (2010г.), а по истекот на мандатниот период, за виш предавач (2014 г.) по група предмети Социологија, Балканистика и Цивилизации на БАС – Скопје. На Универзитетот Евро-Балкан е избран за асистент/соработник во 2012, додека, на МИТ Универзитет е избран за асистент-докторанд во 2013 година, а потоа е избран во звање доцент во 2017 година на Факултетот за безбедност, криминологија и финансиска контрола, но поради тоа што станува збор за интегриран

универзитет, кандидатот бил ангажиран и на други единици на Универзитетот. д-р Благој Цонев досега бил ангажиран во наставата на првиот и вториот циклус на студии на МИТ Универзитет. После изборот на Универзитетот за туризам и менаџмент во октомври 2021 година, д-р Благој Цонев е ангажиран на предмети од прв циклус и тоа:

Ангажираност на прв циклус на студии:

Универзитет за туризам и менаџмент:

Економска дипломатија
Општествена одговорност
Европски интеграции
Стилови на управување

МИТ Универзитет:

Политички систем
Историја на државата и правото
Транзициска правда
Меѓународни односи
Историја на дипломатија со превентивна дипломатија
Меѓународни организации и интеграции
Политики и институции на ЕУ
ЈИЕ во Меѓународните односи
Разрешување на конфликти
Глобализација
Социологија

БАС:

Цивилизации
Балканистика
Социологија

Ангажираност на втор циклус на студии:

МИТ Универзитет:

ЗНБП на ЕУ
Надворешна политика
Човекови права
Европска безбедносна политика

1.2. Стручна дејност

Што се однесува до стручно-апликативната дејност, кандидатот д-р Благој Цонев има учествувало во Изготвување и пријавување на проект за организирање на Летна школа - Summer School on Regional Politics – SSRP, од страна на Факултетот за студии на Југоисточна Европа при Универзитет „Евро-Балкан“ Скопје. Проектот е аплициран за финансиска поддршка во ВТД – The Balkan Trust for Democracy програмата на Маршаловиот фонд за Европа. Јануари 2013 година. Освен тоа, кандидатот бил член на факултетски комисији при МИТ Универзитет Скопје, меѓу кои и комисијата за самовалуација на Факултетот за безбедност, криминологија и финансиска контрола. кандидатот бил член на организациски одбор на конференција, а од 2013 година до денот на поднесување на пријавата е ЕКТС

координатор на студиска програма, односно секретар на единица на МИТ Универзитет Скопје.

После изборот во доцент на Универзитетот за туризам и менаџмент во Скопје, д-р Благој Цонев, активно учествува во меѓународната соработка на универзитетот како и во неговата промоција во земјата и во странство. Имено, д-р Цонев работи како за промовирање на Универзитетот, така и за постигнување на договори за соработка со домашни и странски универзитети.

Д-р Благој Цонев е член на уредувачките одбори на следните меѓународно-научни списанија:

1. Member of the Advisory Board of *European & Balkan Perspectives* – ISSN 2545-4854
2. Member of the Editorial Board of *New Balkan Challenges* – ISSN 2545-4862
3. Member of the Editorial Board of *Hiperboreea Journal of History* - 2284-5666

а) Книги

Цонев, Б. 2018. македонија и Балканот: Либерален поглед на национализмот и идентитетите. Скопје Арс Ламина Публикации. (ISSBN: 978-608-259-037-0).

3.2. Оценка од самоевалуација

3.3. Оценка на севкупната наставна дејност

Во рамки на досегашната наставната активност, доц. д-р Благој Цонев, која се одвивала на МИТ Универзитет Скопје, Универзитет Евро-Балкан Скопје и Бизнис Академија Смилевски – БАС од Скопје, може да се заклучи дека кандидатот самостојно ја подготвува и изведува наставата на додипломските и последипломските студии. На асистентите и соработниците им помага во наставно-научниот развој.

Активно учествува во поврзување на наставата на сите нивоа со практичната настава при што дел од наставните активности со студентите ги изведува преку наставни практикуми и преку редовни посети на институции и компании, но и вклучување на гости предавачи од практиката во рамките на предавањата.

Кандидатот значително содржински и методолошки го унапредила наставниот процес и кај студентите поттикнува развој на критички начин на размислување и потреба за постојано стручно усовршување. Воедно има изградено правилен однос во комуникацијата со студентите.

Се залага за поврзување на теоретската настава со практичната со што студентите полесно би ја совладале материјата и активно учествува во избор на практичари во наставниот процес. Освен тоа постојано настојува да го подобри наставниот процес преку постојано иновирање на своите наставни активности.

Била ментор на над 5 дипломски работи, на 1 магистерски трудови и член на комисија за изработка и одбрана на над 20 магистерски трудови.

4. АНАЛИЗА И ОЦЕНКА НА СТРУЧНАТА ДЕЈНОСТ НА КАНДИДАТОТ

4.1. Рецензии

Кандидатот, доц. д-р Благој Цонев, е определен за член во повеќе рецензентски комисии за изготвување на извештаи за избор на соработници и наставници за група предмети од соодветната област во рамките на своето работно место претходно како доцент на МИТ Универзитет во Скопје.

4.2. Оценка на севкупната стручна дејност

Наведените факти создаваат заокружена слика за кандидатот, доц. д-р Благој Цонев, како активна и стручно определена личност, која со своите пишани стручни трудови и низата на стручни предавања, своите широки познавања несебично ги пренесува и на пошироката јавност, како што се модерните трендови во општите постапки на примена на новите современи правни концепти.

Во своите стручни трудови, кандидатот успешно ги применува своите теоретски и практични знаења за решавање на проблематики во подрачјето на правото. Вкупниот стручен придонес на кандидатот е исклучително плоден, при што посебно се потенцира синтезата на различните, но меѓусебно комплементарни дисциплини кои се во фокус на нејзиниот интерес, како и интеграцијата и поврзувањето на знаењата и мислењата за идниот правен развој на државата.

5. ЗАКЛУЧОК, МИСЛЕЊЕ И ПРЕДЛОГ НА РЕЦЕНЗЕНТСКАТА КОМИСИЈА

Откако направивме увид во севкупното научно, научно-стручно и стручно творештво на доц. д-р Благој Цонев, увид во одбранетите и објавени трудови, увид во биографските податоци и наставната ангажираност, ние како Комисија заклучивме дека врз основа на член 166 став 2 од Законот за високото образование на Република Северна Македонија за Критериуми за избор во наставно-научно звање **доцент**:

1. Кандидатот **доц. д-р Благој Цонев** има научен степен доктор на науки од научната област во која се избира.
2. Кандидатот **доц. д-р Благој Цонев** има објавени осум научно-истражувачки трудови во соодветната област во меѓународни научни списанија кои се од соодветната област.
3. Кандидатот **доц. д-р Благој Цонев** има придонес во оспособувањето на помлади наставници и соработници.
4. Кандидатот **доц. д-р Благој Цонев** има покажува способност за изведување на разни видови високообразовна дејност.
5. Кандидатот **доц. д-р Благој Цонев** била ментор на над 5 дипломски работи, 1 магистерски трудови и член на комисија за изработка и одбрана на над 20 магистерски трудови.
6. Со содржината на трудовите што ги достави кандидатот **доц. д-р Благој Цонев** и неговото работно искуство без сомнение укажуваат дека станува збор за веќе оформен научен работник со богато академско искуство.
7. Исто така, врз основа на биографските податоци на кандидатот, како и презентираниите согледувања за нејзините постигнувања на полето на научно-истражувачките и наставните активности (научни и стручни трудови,

семинари, конференции, наставна дејност и слично) во земјата и странство – можевме да заклучиме дека станува збор за професионално изграден кандидат со исклучителна комуникативност и успешност во извршување на работните обврски.

8. Затоа цениме дека кандидатот може со успех да ја обавува наставната дејност по група предмети од областа на политичките дисциплини на Универзитетот за туризам и менаџмент во Скопје.

Земајќи ги во предвид сите горенаведени заклучоци, Комисијата има исклучително задоволство да му предложи на **Наставно-научниот совет на Економскиот факултет на Универзитетот за туризам и менаџмент во Скопје**, доц.д-р **Благој Цонев** да го избере, односно потврди изборот во наставно-научно звање **доцент во научно-истражувачкото подрачје Општествени науки, научно-истражувачко поле политички науки, области: Политички науки (основи, теорија, методологија, историја, друго) – 50700, Меѓународни политички организации – 50704, Дипломатија – 50705.**

Рецензенциона комисија:

д-р Јана Кукеска, вонреден професор, претседател
Универзитет за туризам и менаџмент во Скопје, с.р.

д-р Александар Даштевски, вонреден професор, член
Универзитет за туризам и менаџмент во Скопје, с.р.

д-р Дренуша Камбери, вонреден професор, член
Универзитет „Мајка Тереза“ во Скопје, с.р.

Табела 1. Рекапитулација на научните и стручните трудови на кандидатот

Вид на трудот	Пред избор во доцент	После избор во доцент	Вкупно
НАУЧНИ ТРУДОВИ	5	9	14
1. Научни трудови објавени во списанија со меѓународно призната рецензија			
2. Научни трудови објавени во зборници од меѓународни научни конференции	1	2	3
3. Научни трудови објавени во зборници од домашни научни конференции	2	/	2
4. Книги	/	1	1
ВКУПНО НАУЧНИ ТРУДОВИ	8	12	20
СТРУЧНИ ТРУДОВИ	1	/	1
1. Стручни трудови објавени во списанија, ревији			
2. Проекти и рецензии	/	1	1
3. Прирачници	/	/	/
ВКУПНО СТРУЧНИ ТРУДОВИ	1	1	2
4. Други трудови	1	/	1
ВКУПНО НАУЧНИ И СТРУЧНИ ТРУДОВИ	10	14	24

**ИЗВЕШТАЈ НА РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА
ЗА ИЗБОР НА
д-р Сашко Граматниковски
ВО НАУЧНО ЗВАЊЕ ВОПРЕДЕН ПРОФЕСОР**

ВОВЕДНИ НАПОМЕНИ И ОПШТИ ОДРЕДБИ

Во врска со објавениот конкурс во дневниот весник "Нова Македонија" на 03.02.2022 година, во предвидениот рок за поднесување пријава на конкурсот се пријави само д-р Сашко Граматниковски, за звање вонреден професор по група предмети од областа на туризмот.

Во пријавата за конкурсот, кандидатот ги достави сите потребни документи според условите на конкурсот и соодветните прописи.

На седницата на Сенатот на Универзитетот за туризам и менаџмент во Скопје одржана на 07.03. 2016. Определена е рецензентска комисија во состав:

- Д-р Аце Миленковски, редовен професор на Универзитетот за туризам и менаџмент во Скопје ;
- Д-р Мијалче Ѓоргиевски, редовен професор на Универзитетот за туризам и менаџмент во Скопје;
- Д-р Сашо Кожухаров, редовен професор на Универзитетот за туризам и менаџмент во Скопје.

Оваа Комисија доби задача да напише рецензија во врска со изборот за наставник за група предмети од областа на туризмот.

Во својство на членови на Комисијата го прифативме именувањето. Откако ја прегледавме пријавата и приложената документација и после анализа на научната, наставната и стручната дејност на кандидатката, а врз основа на член 92 став 1 алинеја 2 и 14 од Статутот на Универзитетот за туризам и менаџмент согласно член 52 став 1, алинеја 2 од Законот за високото образование (Сл. Весник на Р.М. број 35/2008 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009 и 115/2010), го поднесуваме следниот

ИЗВЕШТАЈ БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ НА КАНДИДАТОТ

Кандидатот д-р Сашко Граматниковски е роден 14.01.1975 година во Скопје. Основно образование завршил во 1989 година, а средно образование во 1993 година (насока информатички техничар). На Природно-математичкиот факултет (насока Етнологија) се запишува во 1995 година, а основни студии завршува во 1999 година со просечен успех 9,54. Постдипломски студии запишува на ПМФ, при Универзитетот Св. Кирил и Методиј во Скопје (насока Географски аспекти на планирање на туризмот). Магистрира во 2007 година на тема „Компаративни вредности на туризмот помеѓу југоисточниот дел на Големото и источниот дел на Малото Преспанско Езеро“. Докторира во 2010 година на Универзитетот во Нови Сад на тема „Туристичката валоризација на Македонскиот дел на Преспанското Езеро“.

Од 2006 година е избран за помлад асистент по група предмети од туризмолошко – географските дисциплини на Факултетот за туризам во Скопје и во 2007 година за асистент по група предмети од туризмолошките дисциплини, како асистент на

Факултетот за туризам - Скопје. Во 2011 година е избран за доцент по група предмети од областа на туризмот.

На Факултетот за туризам ангажиран е на следните предмети:

На додипломски студии:

- Туризам, принципи и практика
- Културно наследство
- Туризам и транспорт
- Туристички дестинации

На последипломски студии:

- Менаџирање со квалитетот во туристичката и хотелската индустрија

ОДБРАНЕТИ НАУЧНИ ТРУДОВИ

Магистерски труд

Сашко Граматниковски во 2007 година на Природно-Математичкиот Факултет при Универзитетот Свети Кирил и Методиј во Скопје во склоп на последипломските студии на насоката Географски аспекти на планирање на туризмот, го одбрани магистерскиот труд со наслов „Компаративни вредности на туризмот помеѓу југоисточниот дел на Големото и источниот дел на Малото Преспанско Езеро“, под менторство на Проф. Д-р Никола Панов и се стекна со звање магистер по географски науки – туризмолог.

Комисијата за одбрана на магистерскиот труд беше во состав: претседател, проф. Д-р Ристо Мијалов, Институт за географија на ПМФ, Универзитетот Свети Кирил и Методиј во Скопје, проф. Д-р Михајло Зиков, Институт за географија на ПМФ, Универзитетот Свети Кирил и Методиј во Скопје и проф. Д-р Благоја Марковски, Институт за географија на ПМФ, Универзитетот Свети Кирил и Методиј во Скопје.

Докторска дисертација

Сашко Граматниковски во 2010 година на Универзитетот во Нови Сад докторира на тема „Туристичка валоризација на Македонскиот дел на Преспанското Езеро“, под менторство на проф. д-р Саша Кицошев, редовен професор на Универзитетот во Нови Сад на Природно-математичкиот факултет, Департман за географија, туризам и хотелиерство.

Комисијата за изработка и одбрана на докторската дисертација работеше во состав: претседател проф. д-р Лазар Лазик, проф. д-р Аце Миленковски и доц. Д-р Драгослав Павиќ.

Со одбрана на докторската дисертација, кандидатот се стекна со титула **доктор на науки од областа на туризмот.**

Од досегашната научна и истражувачка активност на кандидатот ни укажува на научниот интерес насочен кон различни теми и проблематики во состав на основното научно поле на проучување. Прво со магистерскиот труд, а подоцна и со докторската дисертација, кандидатот ја дефинирал својата истражувачка ориентација кон проучување на географските аспекти на планирањето на туризмот, а особено неговата улога и значење во функција на туризмот, каде посебно се специјализирал во областа на туристичката валоризација во Р. Македонија.

ПРЕГЛЕД НА НАУЧНАТА АКТИВНОСТ НА КАНДИДАТОТ

Научни трудови објавени во списанија со меѓународно призната рецензија, како и слични списанија и публикации

Пред избор во звање доцент

По избор во звање доцент

1. Blazeska, Daliborka, Ristovska Natasha and **Sashko Gramatnikovski**. 2022. The impact of websites and social media marketing on the efficiency of e-commerce. UTMS Journal of Economics 13 (1): 16-28
2. Ristovska, Natasha, Daliborka Blazeska, and **Sashko Gramatnikovski**. 2021. Introducing intrapreneurship management concept in function of improving organizational performance. UTMS Journal of Economics 12 (2): 253–267. (EBSCO)
3. Daliborka Blazeska, PhD, Natasha Ristovska, PhD, **Sashko Gramatnikovski**, PhD. The Impact of Digital Trends on Marketing..UTMS Journal of Economics 11(1): 48–58. September 2020 (EBSCO)
4. Aleksandra Stoilkovska, PhD, **Sashko Gramatnikovski**, PhD and Gordana Serafimovic, MSc, The Influence of the Use of Power in Corporate Governance on the Socially Responsible Policies of a Competing Company, UTMS Journal of Economics, Vol. 10 No. 1 (pp. 77–84), June 2019 (EBSCO)
5. Ace Milenkovski, PhD, **Sashko Gramatnikovski**, PhD, Dejan Nakovski, PhD, Statistical Data in the Tourism Research, UTMS Journal of Economics, Vol. 10 No. 1 (pp. 57-65), June 2019 (EBSCO)
6. **Sashko Gramatnikovski**, Ace Milenkovski and Daliborka Blazeska, “The impact of the international tourism receipts on GDP – The case of Republic of Macedonia”, International Journal of Academic Research in Accounting, Finance and Management Sciences, Vol.6, No.4 (pp.220-225), October 2016 (EBSCO)
7. Daliborka Blazeska, Ace Milenkovski, **Sashko Gramatnikovski**, The quality of the tourist destination a key factor for increasing their attractiveness, UTMS Journal of Economics, Vol. 6, Number 2, December 2015 (EBSCO)
8. **Sashko Gramatnikovski**, Aleksandra Stoilkovska, Business Communication in Function of Improving the Organizational Culture of the Company, UTMS Journal of Economics, Vol. 6, Number 2, December 2015
9. Aleksandra Stoilkovska, Natasha Ristovska, **Sashko Gramatnikovski**, Innovative Business Models a Factor for Competitive Advantage of the Companies, UTMS Journal of Economics, Volume 6, Number 1, June 2015
10. Zoran Strezovski, **Sashko Gramatnikovski**, The Festivals as a Tool on Ohrid Tourism Destination Branding, UTMS Journal of economics, Volume 4, Number 3, 2013 (EBSCO)

11. Mijalce Georgievski, **Sasko Gramatnikovski**, Dejan Nakovski, Geographic Positioning as a Determination of Tourism Development of Gevgelija Region, UTMS Journal of Economics, Vol 4, Num 1, March 2013, pp 61;

Научни трудови објавени во зборници на трудови од меѓународни научни конференции во земјата и странство

Пред избор во звање доцент

1. Comparative Possibilities of the Development of tourism in the valleys of Stara River (R. Greece) and the Brajchino River (R. Macedonia), Second Geographers Congress "Towards Europe", Novi Sad, Serbia, September 10th -11th 2010, pp. 121;
2. Perspective of the development of the small city hotels, VII International Scientific Symposium "Hotel House 2008", Zlatibor, R. Serbia, 15- 17 May 2008, pp 11;
3. Staff Training and Accomplishment in Tourism – Contemporary Needs, Sandanski, R. Bulgaria 2008.
4. Development of Tourism Along the Valley of Braychinska River, Proceedings of the 1st Symposium on the Faculty of tourism in Skopje, Skopje, Republic of Macedonia 2008
5. Comparative Values of Tourism between the Southeastern part of the Grand and East of the Small Prespa Lake, Proceedings of the XXX Symposium on Tourism, (Lerin) Florina, R. Greece 2007
6. Confessional structure of the population of the Republic of Macedonia and the views of some religious communities for the introduction of religious education in schools, Proceedings of the 2nd Congress of geographers of the Republic of Macedonia, 2000;

По избор во звање доцент

1. Janevski, Ljupcho, **Sashko Gramatnikovski** and Nade Pesheva. 2022 Eco-Museums - Opportunities and Perspectives in the Macedonian Tourist Sector. Yearbook - Faculty of Tourism and Business Logistics Vol. 2 (1): (79-85)
2. **Sashko Gramatnikovski**, PhD, Meri Nichkova, Msc, Marina Stojmirova, MSc, Tourism as an Important Factor in Economic Development, 6th Biennial International Scientific Congress for Business, Economy, Sport and Tourism ICON BEST 2018 Global Education, Skills and Competencies: How to Deliver High Quality Business Education in Accordance with the Market Needs October 15–16, 2018, Skopje
3. Ace Milenkovski, **Sashko Gramatnikovski**, Dejan Nakovski, The Role of Cultural and Historical Heritage in Tourism Development of the Maleshevo Mountains, Singidunum International Tourism Conference SITCON, Belgrade, September 2016, pp.155-160
4. Konstantin Angelovski, **Sashko Gramatnikovski**, Events as an Optimal Mechanism for Promoting Tourist Potential in Developing Countries, 4th International Scientific Congress ICON BEST 2015, 09-11 of October 2015, Skopje, Republic of Macedonia
5. Daliborka Blazeska, **Sashko Gramatnikovski**, Sinisa Bogdan, Andreja Mackic, Important Comportant components That Affect the Image of the Company for

Achieving Competitive Advantage, 4th International Scientific Congress ICON BEST 2015, 09-11 of October 2015, Skopje, Republic of Macedonia

6. Mijalche Gjorgievski, Dejan Nakovski, **Sashko Gramatnikovski**, Spatial Dispersion of Tourist Attendance in National Park Mavrovo, 4th International Scientific Congress ICON BEST 2015, 09-11 of October 2015, Skopje, Republic of Macedonia
7. **Sashko Gramatnikovski**, Andreja Mackic, Goran Apostolovski, Sustainable Tourism Development Concept for the Natural Park of Canyon Matka, 4th International Scientific Congress ICON BEST 2015, 09-11 of October 2015, Skopje, Republic of Macedonia
8. **Sashko Gramatnikovski**, Milojica Vedran, Drpic Daniel, Perspective of Health Tourism Development of Rural Croatia, 3rd International Scientific Symposium on Economy of Eastern Croatia-Vision and Growth, May 22-24, 2014, Osijek, Croatia
9. **S. Gramatnikovski**, A. Stoilkovska, K. Angelovski, Increasing The Company's Efficiency Via Supply Chain Management, XII international scientific conference management and engineering, 06/2014, Sozopol, Bulgaria
10. **Sashko Gramatnikovski**, E-marketing in Function of Establishing Ohrid as a Tourist Destination Abroad, *Sinteza 2014 - Impact of the Internet on Business Activities in Serbia and Worldwide*, Singidunum University International Conference, April 2014, Belgrade
11. Ace Milenkovski, Zoran Strezovski, **Sashko Gramatnikovski**, "Employment, Education and Entrepreneurship – EEE2013", Belgrade, Serbia, October 16th-18th International Tourism Fairs as a Tool for Promotion the Country as a Tourist Destination, Second International Conference 10/2013, pp 330;
12. Konstantin Angelovski, **Sashko Gramatnikovski**, Dimitar Iliev, Organization of Sport Competitions as a Basis for the Development of Sports Tourism, Third International Scientific Congress "ICON BEST 2013", Skopje, R. Macedonia, October 5th 2013, pp 159;
13. Mijalce Gjorgievski, **Sashko Gramatnikovski**, Dejan Nakovski, Climatic Features as a Factor Development of Tourism in Republic of Macedonia, Third International Scientific Congress "ICON BEST 2013", Skopje, R. Macedonia, October 5th 2013, pp 360;
14. **Sashko Gramatnikovski**, Zoran Strezovski, Vera Boshkovska, The Role of the Public Relations for Creation Brand of the Festival, Third International Scientific Congress "ICON BEST 2013", Skopje, R. Macedonia, October 5th 2013, pp 144;
15. Aleksandra Stoilkovska, Ace Milenkovski, **Sashko Gramatnikovski**, The Impact of Corporate Social Responsibility on Long-Term Success of Tourism Organizations, International Conference "Contemporary Trends in Tourism and Hospitality, CTTH 2013 - Peace, Culture and Tourism", Novi Sad, Serbia, September 26th – 27th 2013, pp 52;

16. **Sashko Gramatnikovski**, Marjana Todorova Gjeorgjieva, Nikola Gjeorgjiev, Tourism During Recessions: Threats and Opportunities, Second International Scientific Congress “The Influence of Tourism on Economic Development”, Skopje, R. Macedonia, April 27th - 29th 2011, pp 117;
17. **Sashko Gramatnikovski**, Nikola Gjeorgjiev, E-Tourism: Key Applications, Second International Scientific Congress “The Influence of Tourism on Economic Development”, Skopje, R. Macedonia, April 27th - 29th 2011, pp 136;

Останати научни трудови

Пред избор во звање доцент

1. Sasko Gramatnikovski, Rural Tourism in the Region of Prespa Lake, *Hungarian Geographical Bulletin 3/2010, Budapest, pp. 23-32;*
2. Sasko Gramatnikovski, Touristic Infrastructure in the Vicinity of Prespa Lake, *Hungarian Geographical Bulletin 2/2010, Budapest, pp. 16-22;*
3. Sasko Gramatnikovski, Perspective of Tourism Development of the Prespa Lake, *Tourism and Economy, Rhodes, Greece, pp. 69-75;*
4. Sasko Gramatnikovski, Tourist Potential of the Prespa Lake, *Tourism and Economy, Rhodes, Greece, pp. 60-68;*
5. Sasko Gramatnikovski, Confessional structure of Asia, *Geographical considerations.35, 2000;*

ПРИКАЗ И ОЦЕНКА НА НАУЧНИОТ ПРИДОНЕС ВО ОБЈАВЕНИТЕ НАУЧНИ ТРУДОВИ

Рецензентската комисија после прегледот на сите трудови на кандидатот за приказ и оценка од посебно значење за научниот придонес во областа и предметот во кој кандидатот се избира посебно земајќи го во предвид меѓународниот карактер, ги издвои следните трудови:

Приказ и оценка на научни трудови објавени во списанија со меѓународно призната рецензија и по вид слични списанија и публикации

Пред избор во звање доцент

Магистерски труд

Сашко Граматниковски, Компаративни вредности на туризмот помеѓу југоисточниот дел на Големото и источниот дел на Малото Преспанско Езеро, ПМФ, УКИМ, Скопје, 2007

Покрај воведот предметот целите и задачите магистерскиот труд се состои од десет логично поврзани целини.

Во **првиот дел** се објаснува **географска положба и сообраќајна поврзаност** на просторот што е предмет на проучување на овој труд, кој се наоѓа во границите на две држави, Република Македонија и Република Грција. Бидејќи двата дела (во двете држави) се интегрирани во една природно-географска целина, а тоа е Преспанската Котлина, во проучувањето ќе бидат третирали како единствен простор, посебно гледано од природно-географски аспект. Во општествено-економските услови постојат разлики во двата дела, како последица на различниот општествен и историско-политички развој, кој се одразил и на степенот на развој на туризмот. Оттука и покрај поставената цел, овој простор во проучувањето да се третира како единствен и да се споредуваат двата дела преку исти параметри, тоа не може да се реализира.

Во **вториот дел** е објаснета туристичко-географска положба и опфатени се положбата во однос на емитивните подрачја, положба во однос на главните сообраќајни правци положбата во однос на останатите туристички просторни целини, положбата во однос на останатите туристички мотиви. Главната поента на овој дел е дека покрај туристичките просторни целини многу значајно е и постоењето на богатство на туристички мотиви во нив, кои се наоѓаат во непосредна близина на едно туристичко подрачје. Туристичките просторни целини во непосредна околина на Преспанската Котлина избилуваат со многу туристички мотиви од повеќе видови, како од природно така и културно-историско потекло.

Во **третиот дел** објаснети се природно-географски карактеристики како фактор за развој на туризмот, овој дел избилува со статистички податоци во подолг временски период за климатските услови и состојбите во областа, како и за облачноста, инсолацијата, релативната влажност на воздухот и магла. Хидрографски карактеристики, Преспанско езеро, Речна мрежа, Био-географски карактеристики, Пејзажно-амбиентални карактеристики.

Во **четвртиот дел** опфатени се антропогените карактеристики како фактор за туристичка валоризација. Како антропогени карактеристики земени се Културно-историските споменици, Културно-историски споменици во проучуваниот дел во рамките на Р. Македонија, Културно-историски споменици во проучуваниот дел во рамките на Р. Грција, Манифестации, Етно-социјални појави.

Во **петиот дел** Социо-географски карактеристики, се земени во предвид населбите и нивните основни карактеристики и населението и неговите основни карактеристики. Заклучокот од овој дел е дека во проучуваниот простор на Преспанската котлина спаѓаат 17 села. Од нив во делот на Р. Македонија се 8 села, а во делот од Р. Грција 9 села. Едно од нив, селото Опаа е раселено пред Првата светска војна, поради поплавувањата настанати со покачување на нивото на Малото Преспанско Езеро. Најголем дел од селата лежи на излезот од речните долини, во рамницата, а помал дел се наоѓаат до бреговите на езерата. Тоа е селото Ахил, кое се наоѓа на истоимениот остров, а другите две крајбрежни села се Нивици во Р. Грција и Наколец во Р. Македонија.

Во **шестиот дел** материјална база за развој на туризмот, се истакнува **значењето** за развојот на туризмот во одреден простор покрај природните услови и културно-историското богатство, како основни фактори, значајна улога има и материјалната база која овозможува наведените услови да можат да се искористуваат. Во материјалната база спаѓаат: сместувачките капацитети, сообраќајната, водостопанската, комуналната, здравствената инфраструктура и друго.

Во **седмиот дел** оценка на квалитетот на туристичката понуда се обработува начинот на анализа и оценка на квалитетот на туристичката понуда преку т.н. SWOT анализа. Анализата ги опфаќа четирите основни карактеристики кои се важни за да се

добие комплетна слика за тоа што е предмет на проучување и истите се детално обработени во овој дел.

Во **осмиот дел** облици на туристичкиот промет објаснети се езерскиот туризам, селскиот туризам, манастирскиот туризам, манифестациониот туризам. Во овој дел објаснет е туристичкиот промет, во делот на Преспанската Котлина што е предмет на проучување, во сегашниот степен на развој на туризмот се базира исклучиво на езерскиот туризам. Заклучоците на овој дел се дека покрај езерскиот туризам во зачеток се селскиот, манастирскиот и манифестациониот туризам.

Деветиот дел, зонирање и туристичко-рекреативни локалитети, обработени се туристичкиот локалитет „Крани“, туристичкиот локалитет „Сливница“, туристичкиот локалитет „Штрбово“, туристичкиот локалитет „Наколец“, туристичкиот локалитет „Долно Дупени“, туристичкиот локалитет „Раби“, туристичкиот локалитет „Нивици“, туристичкиот локалитет „Марушица“, туристичкиот локалитет „Бели Водје“, туристичкиот локалитет „Попли-Штрково“, Островите Голем Град и Ахил, како посебни туристички локалитети.

Во **десеттиот дел** перспективи за развој на туризмот се наведува дека во македонскиот дел не постојат никакви строги норми во однос на квалитетот и архитектонскиот стил, нема никакви кредити ниту за стамбени ниту за туристички објекти. Затоа и покрај добрите природни одлики има стагнирање во развојот на туризмот во нашиот, македонски простор. Освен инвестициите во југословенското време во локалитетот „Крани“ други инвестиции немало. Како резултат на тоа, тука по селата се наоѓаат по некоја мизерна кафана или продавница за основни намирници, додека во грчкиот дел има не само современо уредени таверни туку и релативно голем број на помали современо уредени хотели. Исто така голем е и бројот на специјално опремени соби за издавање за чии стандарди води контрола државата, бидејќи и таа финансира преку кредити.

Научниот придонес на магистерскиот труд се состои во теоретско-истражувачките вредности. Кандидатот користејќи релевантна литература, соодветни научно истражувачки методи и теренски истражувања констатира дека целокупната општествена заедница треба да завземе водечко место во водењето на туристичката политика преку координирање на голем број активности за водење активна туристичка пропаганда кон земјите кои можат да бидат потрошувачи на нашата понуда.ж

Личниот придонес се гледа во тоа што авторот преку стручна и научна анализа ги зема во предвид сите релевантни показатели од областа на компаративните вредности на туризмот.

Докторска дисертација

Сашко Граматниковски, „Туристичка валоризација на Македонскиот дел на Преспанското Езеро“, Универзитетот во Нови Сад, 2010. Покрај воведот, предметот, целите и задачите дисертацијата има дванаесет логично поврзани поглавја.

Во **првото поглавје** се прикажува географската положба и сообраќајната поврзаност на истражуваната територија за да се согледаат конекциите на регионот и достапноста на истиот за формулирање на препораки и препознавање можности за истражување.

Во **вториот дел** е објаснета туристичко-географска положба и опфатени се положбата во однос на емитивните подрачја, положба во однос на главните сообраќајни правци положбата во однос на останатите туристички просторни целини, положбата во однос на останатите туристички мотиви. Главната поента на овој дел е

дека покрај туристичките просторни целини многу значајно е и постоењето на богатство на туристички мотиви во нив, кои се ногаат во непосредна близина на едно туристичко подрачје. Туристичките просторни целини во непосредна околина на Преспанската Котлина изобилуваат со многу туристички мотиви од повеќе видови, како од природно така и културно-историско потекло.

Во **третиот дел** објаснети се природно-географски карактеристики како фактор за развој на туризмот, овој дел изобилува со статистички податоци во подолг временски период за климатските услови и состојбите во областа, како и за облачноста, инсолацијата, релативната влажност на воздухот и магла. Хидрографски карактеристики, Преспанско езеро, Речна мрежа, Био-географски карактеристики, Пејзажно-амбиентални карактеристики.

Во **четвртиот дел** опфатени се антропогените карактеристики како фактор за туристичка валоризација. Како антропогени карактеристики земени се Културно-историските споменици, Културно-историски споменици во проучуваниот дел во рамките на Р. Македонија, Културно-историски споменици во проучуваниот дел во рамките на Р. Грција, Манифестации, Етно-социјални појави.

Во **петиот дел** објаснета е туристичката валоризација на социо-географските карактеристики како и нивните главни карактеристики. Исто така овој дел врши дескрипција на населението и неговите карактеристики.

Во **шестиот дел** материјална база за развој на туризмот, се истакнува значењето за развојот на туризмот во одреден простор покрај природните услови и културно-историското богатство, како основни фактори, значајна улога има и материјалната база која овозможува наведените услови да можат да се искористуваат. Во материјалната база спаѓаат: сместувачките капацитети, сообраќајната, водостопанската, комуналната, здравствената инфраструктура и друго.

Во **седмиот дел** опфатена е заштитата на животната средина и културно историското наследство како предуслов за развој на туризмот од една страна и заштитата како можност за долгорочна одржливост.

Во **осмиот дел** валоризација на туристичките облици објаснети се езерскиот туризам, селскиот туризам, манастирскиот туризам, манифестациониот туризам. Во овој дел објаснет е туристичкиот промет, во делот на Преспанската Котлина што е предмет на проучување, во сегашниот степен на развој на туризмот се базира исклучиво на езерскиот туризам. Заклучоците на овој дел се дека покрај езерскиот туризам во зачеток се селскиот, манастирскиот и манифестациониот туризам. Овој дел ги опфаќа и резиденцијалниот туризам како и останатите форми на туризмот.

Деветиот дел туристички промет како индикатор за туристичкиот развој ја следи динамиката на развојот движењето на туристите и реализираните аранжмани.

Десеттиот дел, зонирање и туристичко-рекреативни локалитети, обработени се туристичкиот локалитет „Крани“, туристичкиот локалитет „Сливница“, туристичкиот локалитет „Штрбово“, туристичкиот локалитет „Наколец“, туристичкиот локалитет „Долно Дупени“, туристичкиот локалитет „Претор“, туристичкиот локалитет „Асамати“, туристичкиот локалитет „Марушица“, туристичкиот локалитет „Сирхан“, туристичкиот локалитет „Отешево и Царина“, туристичкиот локалитет „Стење“, туристичкиот локалитет „Коњско“, Островот Голем Град, како посебена туристички локалитет.

Во **единаесетиот дел** од докторската дисертација формулирана е оценка за квалитетот на туристичката понуда.

Во дванаесетиот дел перспективи за развој на туризмот се наведува дека во македонскиот дел не постојат никакви строги норми во однос на квалитетот и архитектонскиот стил, нема никакви кредити ниту за стамбени ниту за туристички објекти. Затоа и покрај добрите природни одлики има стагнирање во развојот на туризмот во нашиот, македонски простор.

Научниот придонес на докторската дисертација: Комисијата смета дека докторската дисертација на кандидатот Сашко Граматниковски преставува актуелна тема во областа на туристичко-географската проблематика. Тоа произлегува од фактот што дисертацијата има соодветна научно-истражувачка заснованост и е обработена според најсовремени методолошки поставки и методи својствени за оваа проблематика. Кандидатот успеал преку соодветни методи и критериуми да ги валоризира туристичките локалитети. Особен научен придонес се огледува во фактот што во трудот е формулирана оценка за квалитетот на туристичката понуда, како и препораки за подобрување на состојбите како во подрачјето кое е предмет на истражување така и за целата територија.

Личниот придонес на авторот е 100% бидејќи се работи за самостоен научен труд од извонредно значење, каде кандидатот навистина успеал да го разработи и анализира сите релевантни аспекти од обработената проблематика.

По избор во звање доцент

Blazeska, Daliborka, Ristovska Natasha and **Sashko Gramatnikovski**. 2022. The impact of websites and social media marketing on the efficiency of e-commerce. UTMS Journal of Economics 13 (1): 16-28

Доступност на трудот: https://utmsjoe.mk/files/Vol.11.No.1/UTMSJOE-2020-1101-5.THE_IMPACT_OF_DIGITAL_TRENDS_ON_MARKETING.pdf

Вид на трудот (категиорија): Preliminary communication

Опсег на трудот: 0,8 а.а.

Објавен во: а) Списание со меѓународен уредувачки одбор, меѓународни рецензенти, б) индексирано во бази на податоци EBSCO; ProQuest; C.I.R.E.T; DOAJ; EconBiz; Econis; EconLit; EconStor; EDRIC; EZB; Google Scholar; IDEAS; Index Copernicus International; Open J-Gate; RePEc; Socionet; ZBW.

Јазик на кој е напишан трудот: Англиски

Трудот е каталошки евидентиран: Print ISSN: 1857-6974, e-ISSN: 1857-6982

Бодување на бројот на автори на трудот: 100% (до 3 автори)

Процент придонес на авторот: 33%

Бодови според Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни и соработнички звања на УТМС:
5 бодови

JEL класификација: M30, M13

Опис на трудот

Целта на овој труд е да го потенцира влијанието на дигиталните трендови во маркетингот. Анализирано е значењето на дигиталниот маркетинг како клучен фактор за успешно водење на бизнис во современи услови на функционирање, а особено за

унапредување на процесите на промоција и продажба. Трендовите на глобалното ниво ја наметнуваат потребата од примена на нови начини за поврзување на компаниите со клиентите. Компаниите преку дигиталниот маркетинг ефикасно ги таргетираат своите клиенти и со нив градат долготрајни односи. Истражувањето е фокусирано на анализа на свесноста на македонските компании за влијанието на дигиталниот маркетинг врз успешноста на бизнисот на пазарот и потребата од промена на традиционалните начини на комуникација со клиентите со цел зголемување на конкурентноста.

Научен придонес на трудот

Научниот придонес на трудот претставуваат резултатите од истражувањето кои покажуваат дека дигиталниот маркетинг овозможува двонасочна комуникација со клиентите. Врз основа на резултатите од истражувањето се препорачува компаниите да посветат внимание на дизајнирање и ефективна примена на дигитални стратегии за поефикасна комуникација со клиентите со цел остварување конкурентност и подобри резултати на пазарот.

Личен научен придонес на авторот

Личен научен придонес на авторот во овој труд изнесува 33% и се состои во неговото теоретско и методолошко владеење на предметот на истражување односно комуникации во туризмот, со фокус на влијанието на дигиталните маркетинг стратегии за постигнување на успех на деловните организации во услужниот сектор.

Рецензентската комисија го прифаќа ставот на странските рецензенти кои овој научен труд го оцениле како прелиминарна комуникација (preliminary communication).

Ristovska, Natasha, Daliborka Blazeska, and **Sashko Gramatnikovski**. 2021. Introducing intrapreneurship management concept in function of improving organizational performance. *UTMS Journal of Economics* 12 (2): 253–267. (EBSCO)

Достапност на трудот:

https://utmsjoe.mk/files/Vol.12.No.2/11.INTRODUCING_INTRAPRENEURSHIP_MANAGEMENT_CONCEPT_IN_FUNCTION_OF_IMPROVING_ORGANIZATIONAL_PERFORMANCE.pdf

Вид на трудот (категиорија): original scientific paper

Опсег на трудот: 0,8 а.а.

Објавен во: а) Списание со меѓународен уредувачки одбор, меѓународни рецензенти, б) индексирано во бази на податоци EBSCO; ProQuest; C.I.R.E.T; DOAJ; EconBiz; Econis; EconLit; EconStor; EDRIC; EZB; Google Scholar; IDEAS; Index Copernicus International; Open J-Gate; RePEc; Socionet; ZBW.

Јазик на кој е напишан трудот: Англиски

Трудот е каталошки евидентиран: Print ISSN: 1857-6974, e-ISSN: 1857-6982

Бодување на бројот на автори на трудот: 100% (до 3 автори)

Процент придонес на авторот: 33%

Бодови според Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни и соработнички звања на УТМС:
5 бодови

JEL класификација: M21, M10, L26, L83

Опис на трудот

Целта на овој труд е да се докаже поврзаноста на воведувањето на концептот на интрапретприемништво со мотивацијата и продуктивноста на вработените. Се потенцира дека интрапретприемачката култура и специјално дизајнираните системи за наградување може да ги поттикнат вработените да ја искористат својата креативност за да придонесат за континуирани деловни иновации и севкупен деловен успех. Елаборирано е влијанието на мотивацијата на вработените врз нивната креативност и севкупните иновациони процеси. Во трудот е анализиран моделот на иновативна организација, а која воведува концепт на интрапретприемништво во управувањето. Во таа насока, нагласена е важноста на соодветен систем за управување со перформансите кој ги поддржува интрапретприемачките активности.

Научен придонес на трудот

Научниот придонес на трудот претставуваат резултатите од истражувањето во мултинационална организација во секторот на туризам и угостителство кои покажуваат дека интрапретприемништвото треба да се имплементира во услужните организации со цел да се зголеми креативноста и мотивацијата на вработените да бидат вклучени во иновативните процеси и да придонесуваат за просперитет на бизнисот и унапредување на перформансите.

Личен научен придонес на авторот

Личен научен придонес на авторот во овој труд изнесува 33% и се состои во неговото теоретско и методолошко владеење на проблематиката на менаџмент во туризмот, односно потребата од примена на современи менаџмент концепти како што е интрапретприемништвото во функционирањето на организациите во хотелската индустрија, а во насока на зголемување на задоволството на вработените и унапредување на организациската ефикасност и профитабилност.

Рецензентската комисија го прифаќа ставот на странските рецензенти кои овој научен труд го оцениле како оригинален научен труд (original scientific paper).

Daliborka Blazeska, PhD, Natasha Ristovska, PhD, **Sashko Gramatnikovski**, PhD. The Impact of Digital Trends on Marketing. UTMS Journal of Economics 11(1): 48–58. September 2020 (EBSCO)

Достапност на трудот: https://utmsjoe.mk/files/Vol.11.No.1/UTMSJOE-2020-1101-5.THE_IMPACT_OF_DIGITAL_TRENDS_ON_MARKETING.pdf

Вид на трудот (категорија): прелиминарна комуникација (preliminary communication)

Опсег на трудот: 0,7 а.а.

Објавен во: а) Списание со меѓународен уредувачки одбор, меѓународни рецензенти, б) индексирано во бази на податоци EBSCO; ProQuest; C.I.R.E.T; DOAJ; EconBiz; Econis; EconLit; EconStor; EDRIC; EZB; Google Scholar; IDEAS; Index Copernicus International; Open J-Gate; RePEc; Socionet; ZBW.

Јазик на кој е напишан трудот: Англиски

Трудот е каталошки евидентиран: Print ISSN: 1857-6974, e-ISSN: 1857-6982

Бодување на бројот на автори на трудот: 100% (до 3 автори)

Процент придонес на авторот: 33%

Бодови според Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни и соработнички звања на УТМС:
5 бодови
JEL класификација: M30, M13

Опис на трудот

Целта на овој труд е да го потенцира влијанието на дигиталните трендови во маркетингот. Анализирани се значењето на дигиталниот маркетинг како клучен фактор за успешно водење на бизнис во современи услови на функционирање, а особено за унапредување на процесите на промоција и продажба. Трендовите на глобалното ниво ја наметнуваат потребата од примена на нови начини за поврзување на компаниите со клиентите. Компаниите преку дигиталниот маркетинг ефикасно ги таргетираат своите клиенти и со нив градат долготрајни односи. Истражувањето е фокусирано на анализа на свесноста на македонските компании за влијанието на дигиталниот маркетинг врз успешноста на бизнисот на пазарот и потребата од промена на традиционалните начини на комуникација со клиентите со цел зголемување на конкурентноста.

Научен придонес на трудот

Научниот придонес на трудот претставуваат резултатите од истражувањето кои покажуваат дека дигиталниот маркетинг овозможува двонасочна комуникација со клиентите. Врз основа на резултатите од истражувањето се препорачува компаниите да посветат внимание на дизајнирање и ефективна примена на дигитални стратегии за поефикасна комуникација со клиентите со цел остварување конкурентност и подобри резултати на пазарот.

Личен научен придонес на авторот

Личен научен придонес на авторот во овој труд изнесува 33% и се состои во неговото теоретско и методолошко владеење на предметот на истражување односно економика на претпријатијата, потенцирајќи го влијанието на дигиталните маркетинг стратегии за постигнување на деловен успех.

Рецензентската комисија го прифаќа ставот на странските рецензенти кои овој научен труд го оцениле како прелиминарна комуникација (preliminary communication).

Aleksandra Stoilkovska, PhD, **Sashko Gramatnikovski**, PhD and Gordana Serafimovic, MSc, The Influence of the Use of Power in Corporate Governance on the Socially Responsible Policies of a Competing Company, UTMS Journal of Economics, Vol. 10 No. 1 (pp. 77–84), June 2019 (EBSCO)

Ace Milenkovski, PhD, **Sashko Gramatnikovski**, PhD, Dejan Nakovski, PhD, Statistical Data in the Tourism Research, UTMS Journal of Economics, Vol. 10 No. 1 (pp. 57-65), June 2019 (EBSCO)

Daliborka Blazeska, Ace Milenkovski, **Sashko Gramatnikovski**, The quality of the tourist destination a key factor for increasing their attractiveness, UTMS Journal of Economics, Vol. 6, Number 2, December 2015 (EBSCO)

Во овој научен труд се образложува квалитетот на туристичките дестинации кој е значаен предуслов за зголемување на атрактивноста. Во трудот се нагласува

дека Република Македонија е потребно да обрне внимание на квалитетот на сопствените туристичките дестинации. Во трудот се дефинира и врската помеѓу факторите на атрактивност на дестинацијата и постигнувањето на конкурентност. Се нагласува дека за да може да биде конкурентна на глобалниот пазар, туристичката дестинација мора да биде иновативна и континуирано да бара нови компаративни предности. Таквите конкурентски предности и овозможуваат на туристичката дестинација стабилен и долгорочен одржлив развој.

Во овој труд посебен акцент се става на следење на квалитетот на дестинацијата на туризмот со постојано анкетање на туристите (домашни и странски) во врска со најважните сегменти на квалитетот на туристичкиот производ кој тие го користат, со цел да се согледа задоволството или евентуалното незадоволство за да можат да се превземат конкретни стратегии за идниот период. За истражувањето во трудот користена е методата на испитување со анкета, Во анкетањето на туристите се обрнува внимание на комуникацијата која претходи на доаѓањето, пристапноста кон нашата земја и туристичките дестинации, сместувањето, храната итн. Добиените резултати јасно го потврдуваат незадоволство од патната инфраструктура и сигнализацијата, цената на услугите и условите за престојот, како и дополнителните атракции кои биле очекувани да се добијат.

Научен придонес на трудот: во овој труд на кандидатите научниот придонес се однесува на укажување на елементите кои се значајни за зголемување на атрактивноста на туристичките дестинации. Тука пред се се мисли на зголемување на квалитетот, комуникацијата со клиентите, како и визуелниот изглед на дестинацијата која дава придонес за позитивно доживување на неа.

Личен придонес на авторот: Личниот придонес на кандидатот во овој труд изнесува 30% и се состои во неговото теоретско и методолошко знаење и детално елборирање на начините за креирање на успешен имиџ кој ќе продонесе до градење на бренд.

Sashko Gramatnikovski, Aleksandra Stoilkovska, Gordana serafimovic Business Communication in Function of Improving the Organizational Culture of the Company, UTMS Journal of Economics, Vol. 6, Number 2, December 2015(EBSCO)

Трудот претставува акционо истражување спроведено во функција на докажување на поврзаноста на ефективната комуникација со организациската култура. Ако имаме во предвид дека секојдневно комуницираме секаде каде што се наоѓаме, па вклучително на тоа и на работните места тогаш ќе заклучиме дека комуницирањето е дел од нашето секојдневно однесување. Токму во него се гледаат нашите навики, норми, ставови и вредносни системи, оние кои сме ги прифатиле и според нив го манифестираме нашето однесување. Препознавањето на организациската култура во тие рамки е предизвикот кој го прифати овој труд и претставува успешен обид на докажување на поврзаноста на деловната комуникација со организациската култура.

Истражувањето е спроведено со вкупно 282 испитаници од првите десет организации на листата најдобри 200 за 2013 година во Република Македонија. Истото ја потврди генералната хипотеза за поврзаност на деловното комуницирање со организациската култура.

Научниот придонес се состои од потврдување на значењето на ефективната комуникација врз процесот на создавање на уникатна организациска структура и унапредување на начинот на водење на организациите.

Личен придонес на авторот: Личниот придонес на кандидатот во овој труд изнесува 30% и се состои во анализирање на образовниот систем и сите останати формални и неформални организации во кои поединецот делувал, комуницирал и делувале на неговото однесување.

Aleksandra Stoilkovska, Natasha Ristovska, **Sashko Gramatnikovski**, Innovative Business Models a Factor for Competitive Advantage of the Companies, UTMS Journal of Economics, Volume 6, Number 1, June 2015 (EBSCO)

Целта на овој труд е да обезбеди разбирање на влијанието на бизнис моделот и неговата иновативност врз зголемување на конкурентноста на компаниите. Истражувањето се фокусира на иновациите и креативноста како клучни аспекти во делувањето на современите организации во денешното динамичко и турбулентно окружување.

Се објаснува концептуалната рамка на бизнис моделот како уникатен начин на креирање на вредност за потрошувачите. Во трудот се елаборираат новите иновативни бизнис модели преку понуда на нови или различни бенефиции од примена на постојниот асортиман на производи и услуги, креирајќи понуда на вредности за потрошувачите на нов и неконвенционален начин. Истражувањето се фокусира на потребата од воведување на иновативни практики, дизајнирање иновативни бизнис модели и нивната успешна имплементација во контекст на креирање и одржување на конкурентска предност и обезбедување на континуиран развој на македонските компании. Со резултатите од истражувањето се потврдува поставената хипотеза.

Научниот придонес на трудот се однесува на анализата на состојбата на бизнис климата во Република Македонија преку идентификување на нивото на иновативност и креативност во најуспешните компании во земјата за 2012 година. Се обезбедува позитивен пример на имплементација на проекти во контекст на иновативни бизнис модели кои им обезбедиле на овие компании да бидат во групата на најконкурентни бизниси во земјата.

Личен научен придонес на авторот во овој труд изнесува 33% и се состои во неговото теоретско и методолошко владеење на предметот на анализа, потенцирајќи го зголеменото значење на промените и иновациите во сите подрачја на делување на компаниите во насока на утврдување на нивната стратешка позиција на пазарот.

Zoran Strezovski, **Sashko Gramatnikovski**, The Festivals as a Tool on Ohrid Tourism Destination Branding, UTMS Journal of economics, Volume 4, Number 3, 2013 (EBSCO)

Целта на овој труд е да се обработат фестивалите во југозападниот дел на Република Македонија, поконкретно градот Охрид. Извршено е емпириско истражување на влијанието на фестивалот Охридско лето врз

брендирањето на градот Охрид како туристичка дестинација. Нејзината улога за привлекување на странски туристи и улогата на општината Охрид да се користи како средство за привлекување на повеќе странски туристи. Охридско лето како член на Европската асоцијација на фестивали, е најважниот фестивал, не само во Охрид, туку и во целата држава. Фестивалот има за цел да ги промовира најзначајните достигнувања на уметниците од земјава и од странство, но, исто така, е привлечен фактор за странски туристи да го посетат градот Охрид и регионот во текот на летниот период. Тој се одржува од 12 јули до 20 август секоја година. Општина Охрид треба да го вгради фестивалот Охридско лето во промотивните материјали и активности, како и да создаде и промовира нови фестивали во овој регион.

Научниот придонес се однесува на докажувањето дека фестивалите имаат силно влијание за една дестинација при привлекувањето на странски туристи. Некои градови се нарекуваат фестивал градови и можат да привлечат повеќе од еден милион посетители годишно.

Личниот придонес се состои во истражувањето, кое што е спроведено на примерок од 150 странски посетители на Охридско лето, за времетраење на фестивалот од 12 јули до 20 август 2010 година.

Mijalce Georgievski, **Sasko Gramatnikovski**, Dejan Nakovski, Geographic Positioning as a Determination of Tourism Development of Gevgelija Region, UTMS Journal of Economics, Vol 4, Num 1, March 2013, pp 61;

Овој труд се концентрира на Гевгелија, нејзината географска положба и нејзината улога во развојот на коцкање во туризмот. Алеутскиот туризам како посебна форма на туризмот, за некои светски познати туристички дестинации е главната форма на туризам. Во некои од нив, како што во Лас Вегас и Монте Карло, алеутскиот туризам беше основна форма на туризмот, што уште повеќе со текот на времето иницираше на брз економски развој и благодарение токму на овој вид на туризам, денес се едни од најпосетените туристички дестинации. Гевгелија со своите казина, во комбинација со други фактори кои влијаат на развојот на коцкарскиот туризам, особено географска положба, имаат одлични можности за поголем развој што денес е во почетна фаза и во иднина со еволуцијата на туристичка дестинација, Гевгелија може стана позната и посакувана туристичка дестинација.

Научниот придонес на трудот се состои во одредување на географската позиција на просторот за конкретниот вид на туризам кој може да се применува во идното планирање на туризмот во просторот од страна на сите заинтересирани страни, од локално па до национално ниво.

Личен придонес: Обезбедување на статистички податоци од сместувачките капацитети во просторот на Гевгелија и нивна обработка и анализа.

1. Mijalche Gjorgievski, **Sashko Gramatnikovski**, Dejan Nakovski, Geographic Positions as a Determination of Tourism Development of Gevgelija Region, UTMS Journal of economics, Volume 4, Number 1, 2013 (EBSCO)

Овој труд се концентрира на Гевгелија, нејзината географска положба и нејзината улога во развојот на коцкање во туризмот. Алеутскиот туризам како посебна

форма на туризмот, за некои светски познати туристички дестинации е главната форма на туризам. Во некои од нив, како што во Лас Вегас и Монте Карло, алеутскиот туризам беше основна форма на туризмот, што уште повеќе со текот на времето иницираше на брз економски развој и благодарение токму на овој вид на туризам, денес се едни од најпосетените туристички дестинации. Гевгелија со своите казина, во комбинација со други фактори кои влијаат на развојот на коцкарскиот туризам, особено географска положба, имаат одлични можности за поголем развој што денес е во почетна фаза и во иднина со еволуцијата на туристичка дестинација, Гевгелија може стана позната и посакувана туристичка дестинација.

Научниот придонес на трудот се состои во одредување на географската позиција на просторот за конкретниот вид на туризам кој може да се применува во идното планирање на туризмот во просторот од страна на сите заинтересирани страни, од локално па до национално ниво.

Личен придонес: Обезбедување на статистички податоци од сместувачките капацитети во просторот на Гевгелија и нивна обработка и анализа.

1.2. Приказ и оценка на научни трудови објавени во зборници на трудови од меѓународни научни конференции во земјата и странство

1.2.1. Пред избор во звање доцент

1. Comparative Possibilities of the Development of tourism in the valleys of Stara River (R. Greece) and the Brajchino River (R. Macedonia), Second Geographers Congress “Towards Europe”, Novi Sad, Serbia, September 10th -11th 2010, pp 121;

Основна цел беше да се изврши валоризација на туристичките вредности на двата дела како една целина, но истовремено да се изврши и нивна компарација за да се види како влијаеле различните општествено-економски услови и државните политики за развој на туризмот. Во трудот се анализирани основните природно-географски фактори и констатирано е дека тие главно се поволни во двата дела, со одредени локални разлики кои битно не ги менуваат условите. Но, сепак останува како негативен фактор затвореноста на границата помеѓу овие два дела, што ја спречува комуникацијата и ја намалува туристичката вредност на двете територии.

Научниот придонес се огледа во тоа што од проучувањата е констатирано дека природно-географските услови немаат посебно влијание за раличен развој на туризмот во овој простор. Тие во проучуваниот простор претставуваат една целина и како таква може да има позитивно влијание за развојот на туризмот.

Личниот придонес е голем бидејќи авторот извлекува релевантни заклучоци од истражувањето во областите на кои истиот се однесува.

2. Perspective of the development of the small city hotels, VII International Scientific Symposium “Hotel House 2008”, Zlatibor, R. Serbia, 15- 17 May 2008, pp 11;

Сразмерно со сместувачките капацитети на малите градски хотели своите приоритети во развојот треба да ги насочат кон содржината и квалитетот. При ова првенствено треба да се води сметка за оние елементи како што се слабостите на големите хотели за да се види со каква понуда можат тие да настапат за привлекување на гости кои неможе да бидат услужени од страна на големите хотели. Трудот ја образложува потребата од квалификуван љубезен персонал, добра услуга и удобност на малите хотели.

3. Staff Training and Accomplishment in Tourism – Contemporary Needs, Sandanski, R. Bulgaria 2008;

Трудот ја обработува потребата од обучен кадар во туризмот како и достигнувањата во тој поглед. Заклучоците од трудот се дека има потребата од научно-образовни институции во областа на туризмот кои од основа ќе го испитаат овој феномен и врз основа на новите знаења ќе вршат едукација на туристички кадри. Самиот процес на подготовка и реализација на кадри за потребата на туристичкото стопанство наложува постојано усовршување во склад со секојдневните промени на туристичките потреби.

Научниот придонес на трудот е содржан во деталната разработка на пробвлематиката и извлекувањето на заклучоци што е потребно во насока на подобрување на состојбите во туризмот, во однос на кадарот вработен во оваа секторска гранка.

- Личниот придонес** на коавторот е од големо значење, бидејќи авторите успеале да ги разработат и анализираат состојбите со кадарот во туризмот.
4. Development of Tourism Along the Valley of Braychinska River, Proceedings of the 1st Symposium on the Faculty of tourism in Skopje, Skopje, Republic of Macedonia 2008

Трудот ги обработува алтернативните форми на туризмот преку туризмот во просторот што е предмет на проучување како составен дел на Преспанската Котлина неможе да се издвои од вкупните природно-географски процеси што делувале на нејзиниот постанок и обликување, затоа последиците од тие процеси ќе ги разгледаме во склоп на Преспанската Котлина. Трудот го обработува регионот на планината Баба со врвот Пелистер изобилува со многу интересни релјефни форми од флувијално и глацијално потекло. Морфолошките форми, изобилството на вода, богатството со шуми и тревни површини како и влијанието на големата надморска височина се главните одлики коишто ги привлекуваат туристите.

Научниот придонес е во тоа што трудот извлекува заклучоци дека во планирањето и инвестирањето во овој простор за туристички цели потребно е да не се запостави демографскиот фактор. Без негова здрава основа неможе да се очекува напредок и во туризмот. Тие меѓусебно треба да се помагаат за да има економски напредок. Лошата демографска структура треба да се подобри благовремено, за да може да се вклучи работната сила која бега од овој простор, барајќи егзистенција надвор од него.

Личниот придонес е 100% бидејќи се работи за самостоен научен труд од извонредно значење, каде кандидатот навистина успеал да ги разработи и анализира карактеристиките на алтернативните форми на туризмот.

5. Comparative Values of Tourism between the Southeastern part of the Grand and East of the Small Prespa Lake, Proceedings of the XXX Symposium on Tourism, (Lerin) Florina, R. Greece 2007

Целта на овој труд беше да се изврши валоризација на туристичките вредности на двата дела како една целина, но истовремено да се изврши и нивна компарација за да се види како влијаеле различните општествено-економски услови и државните политики за развој на туризмот. Во трудот се анализирани основните природно-географски фактори и констатирано е дека тие главно се поволни во двата дела, со одредени локални разлики кои битно не ги менуваат условите. Но, сепак останува како негативен фактор затвореноста на границата

помеѓу овие два дела, што ја спречува комуникацијата и ја намалува туристичката вредност на двете територии.

Научниот придонес се огледа во тоа што од проучувањата е констатирано дека природно-географските услови немаат посебно влијание за раличен развој на туризмот во овој простор. Тие во проучуваниот простор претставуваат една целина и како таква може да има позитивно влијание за развојот на туризмот.

Личниот придонес е голем бидејќи авторот извлекува релевантни заклучоци од истражувањето во областите на кои истиот се однесува.

6. Confessional structure of the population of the Republic of Macedonia and the views of some religious communities for the introduction of religious education in schools, Proceedings of the 2nd Congress of geographers of the Republic of Macedonia, 2000;

Во овој труд се прави анализа на структурата на конфесионалната припадност на жителите на Република Македонија и се прави осврт на мислењето на верските заедници кои фигурираат во Македонија во однос на воведувањето на веронаука во училиштата. Се анализира зашто е потребно воведувањето на верското образование и како тоа ќе помогне во надминувањето на различностите што ги носи религијата.

Научниот придонес се состои од сублимирање и анализа на активностите на верските заедници на полето на образованието во Република Македонија.

Личниот придонес се однесува на организација на статистичките податоци за конфесионалната припадност, како и истражувањето на мислењето на верските заедници.

1.2.2. По избор во звање доцент

1. Blazeska, Daliborka, Ristovska Natasha and **Sashko Gramatnikovski**. 2022. The impact of websites and social media marketing on the efficiency of e-commerce. UTMS Journal of Economics 13 (1): 16-28
2. Ristovska, Natasha, Daliborka Blazeska, and **Sashko Gramatnikovski**. 2021. Introducing intrapreneurship management concept in function of improving organizational performance. UTMS Journal of Economics 12 (2): 253–267. (EBSCO)
3. Daliborka Blazeska, PhD, Natasha Ristovska, PhD, **Sashko Gramatnikovski**, PhD. The Impact of Digital Trends on Marketing..UTMS Journal of Economics 11(1): 48–58. September 2020 (EBSCO)
4. Aleksandra Stoilkovska, PhD, **Sashko Gramatnikovski**, PhD and Gordana Serafimovic, MSc, The Influence of the Use of Power in Corporate Governance on the Socially Responsible Policies of a Competing Company, UTMS Journal of Economics, Vol. 10 No. 1 (pp. 77–84), June 2019 (EBSCO)
5. Ace Milenkovski, PhD, **Sashko Gramatnikovski**, PhD, Dejan Nakovski, PhD, Statistical Data in the Tourism Research, UTMS Journal of Economics, Vol. 10 No. 1 (pp. 57-65), June 2019 (EBSCO)
6. **Sashko Gramatnikovski**, Ace Milenkovski and Daliborka Blazheska, “The impact of the international tourism receipts on GDP – The case of Republic of Macedonia”,

7. Daliborka Blazeska, Ace Milenkovski, **Sashko Gramatnikovski**, The quality of the tourist destination a key factor for increasing their attractiveness, UTMS Journal of Economics, Vol. 6, Number 2, December 2015 (EBSCO)
8. **Sashko Gramatnikovski**, Aleksandra Stoilkovska, Business Communication in Function of Improving the Organizational Culture of the Company, UTMS Journal of Economics, Vol. 6, Number 2, December 2015
9. Aleksandra Stoilkovska, Natasha Ristovska, **Sashko Gramatnikovski**, Innovative Business Models a Factor for Competitive Advantage of the Companies, UTMS Journal of Economics, Volume 6, Number 1, June 2015
10. Zoran Strezovski, **Sashko Gramatnikovski**, The Festivals as a Tool on Ohrid Tourism Destination Branding, UTMS Journal of economics, Volume 4, Number 3, 2013 (EBSCO)
11. Mijalce Georgievski, **Sasko Gramatnikovski**, Dejan Nakovski, Geographic Positioning as a Determination of Tourism Development of Gevgelija Region, UTMS Journal of Economics, Vol 4, Num 1, March 2013, pp 61;

1.3. Приказ и оценка на останати научни трудови

1.3.1. Пред избор во звање доцент

1. Sasko Gramatnikovski, Rural Tourism in the Region of Prespa Lake, *Hungarian Geographical Bulletin 3/2010, Budapest, pp. 23-32;*

Трудот ја обработува проблематиката на развојот на туризмот во регионот на Преспанското езеро, поконкретно се осврнува на руралниот туризам и можностите за развој на истиот.

Научниот придонес на трудот се согледува преку научното истражување, испитување кое овозможува согледување на состојбите со руралниот туризам во испитуваниот регион. Теоретски прецизно се елаборирани потребите за развој на туризмот и можностите кои ги нуди руралниот туризам.

Личниот придонес Личниот придонес на авторот е 100% бидејќи се работи за самостоен научен труд од извонредно значење, каде кандидатот навистина успеал да ги разработи и анализира состојбите со руралниот туризам во регионот на Преспанското Езеро.

2. Sasko Gramatnikovski, Touristic Infrastructure in the Vicinity of Prespa Lake, *Hungarian Geographical Bulletin 2/2010, Budapest, pp. 16-22;*

Трудот ја обработува проблематиката на развојот на туризмот во регионот на Преспанското езеро, поконкретно се осврнува на инфраструктурата како најголем проблем и кочничар на развојот на туризмот генерално во Р. Македонија.

Научниот придонес на трудот се согледува преку научното истражување, испитување кое овозможува согледување на состојбите во испитуваниот регион. Теоретски прецизно се елаборирани потребите за развој на туризмот.

Личниот придонес Личниот придонес на авторот е 100% бидејќи се работи за самостоен научен труд од извонредно значење, каде кандидатот навистина успеал да ги разработи и анализира состојбите со инфраструктурата во регионот на Преспанското Езеро.

3. Sasko Gramatnikovski, Perspective of Tourism Development of the Prespa Lake, *Tourism and Economy, Rhodes, Greece, pp. 69-75;*

Во овој труд обработени се перспективите за развој на Преспанското езеро и се нагласува дека претежно многу туристички мотиви можат да се понудат на туристичкиот пазар и истите претежно се природни, а потоа и културно-историски. Мотивите доколку првично добро се истражат и согледаат истите можат да бидат добар водич за концепирање на перспективите за развој.

Научниот придонес на трудот е дека преку извршениот преглед се формулира оценка за вредноста на овој туристички локалитет и се констатира дека ги исполнува основните норми да биде предмет на понуда на туристичкиот пазар.

Личниот придонес на авторот е 100% бидејќи се работи за самостоен научен труд од извонредно значење, каде кандидатот навистина успеал да ги детерминира мотивите и перспективите на Преспанското Езеро.

4. Sasko Gramatnikovski, Tourist Potential of the Prespa Lake, *Tourism and Economy, Rhodes, Greece, pp. 60-68;*

Во овој труд обработени се потенцијалите на Преспанското езеро и се нагласува дека претежно многу туристички потенцијали можат да се понудат на туристичкиот пазар и истите претежно се природни, а потоа и културно-историски. Потенцијалите доколку првично добро се истражат и согледаат истите можат да бидат добар водич за концепирање на перспективите за развој.

Научниот придонес на трудот е дека преку извршениот преглед се формулира оценка за вредноста на овој туристички локалитет и се констатира дека ги исполнува основните норми да биде предмет на понуда на туристичкиот пазар.

Личниот придонес на авторот е 100% бидејќи се работи за самостоен научен труд од извонредно значење, каде кандидатот навистина успеал да ги детерминира потенцијалите на Преспанското Езеро.

1.3.2. По избор во звање доцент

1. Учество во проектот „Функционална анализа на центрите за социјална во Република Македонија“, поддржан од Светска банка, се спроведуваше во периодот од јануари 2013 до јуни 2015 година, во сите центри за социјална работа во Република Македонија.

Основната цел на проектот беше да се унапреди работењето на ЦСР, преку воспоставување на систем на ефикасно и ефективно работење, што ќе обезбеди подобри услуги на граѓаните.

Проектот се спроведуваше во три фази:

- Детална анализа на работењето на центрите, процесите на работа и функциите кои ги обавуваат,
- Планови за:
 - a. Организациска ефикасност,

- b. Финансиски менаџмент и буџетирање
- c. Менаџмент на човечки ресурси
- d. Мониторинг и евалуација
- Имплементација на предложените мерки преку реорганизација на центрите и спроведување на плановите

Во рамките на проектот работев како експерт за организациски развој, што опфаќа работа на анализа на организацијата и процесите на работење, утврдување на недостатоците и слабите точки, предлагање на мерки за унапредување, односно воспоставување на ефикасна организација на работењето, подготовка на нова организациска структура согласно потребите на работата и воспоставување на систем на управување со човечките ресурси.

1. Кандидатот, проф. д-р Сашко Граматниковски, учествувал на научно-истражувачки проект H2020 Polirural (Септември 2020-Април 2021; Септември 2021-Декември 2021)

Проектот Polirural (Future Oriented Collaborative Policy Development for Rural Areas and People) насловен како „Колаборативна политика за рурален развој“ е финансиран од Европската Унија преку програмата за истражување и иновации H2020 со времетраење од Јуни 2019 до Септември 2022. Конзорциумот на проектот е составен од 37 партнери од 14 земји, а главен координатор е Czech University of Life Sciences Prague.

Клучната цел на Полирурал проектот е да поттикне развој на руралната политика, да понуди сигурно и транспарентно решение за руралниот развој преку вклучување на сите засегнати страни (земјоделци, експерти, носители на одлуки) во насока на креирање попривлечни и подостапни руралните области за постојното население и потенцијалното ново рурално население. Полирурал има за цел да обезбеди инклузивно опкружување за размена на знаења и искуства каде руралното население, истражувачите и креаторите на политики се здружуваат за решавање на заедничките проблеми. Преку квалитативни и квантитативни пристапи на истражување проектот ќе обезбеди евалуација на ефективноста на постојните мерки и политики за рурален развој и ќе понуди иновативни предлози за стимулација на руралната политика со изработка на студија за предвидување која ќе ја инкорпорира развојната траекторија на земјоделството и останатите поврзани сектори до 2040 година, користејќи различни сценарија во кои еволуцијата на руралното население зазема централно место. Врз основа на овие активности од Полирирал ќе произлезат препораки кои ќе им овозможат на носителите на одлуки на различни нивоа да бидат подготвени за справување со постојните и идните предизвици во однос на развојот на руралните средини. Во рамки на проектот се спроведуваат 12 пилоти во различни региони во Европа, а пилотот 11, регион Гевгелија-Струмица, се реализира во Р.С. Македонија од АгФутура Технологии, како пилот-лидер и организацијата Платформа за зелен развој, како пилот-партнер.

Во рамки на проектот, проф. д-р Сашко Граматниковски бил ангажиран како консултант од АгФутура Технологии на проектните активности во Македонија. Спроведувал истражувања и анализи поврзани со пилот активностите во Македонија. Учествувал во анализа на регионалните предизвици и приоритети за рурален развој, почнувајќи од SWOT анализа базирана на секундарно истражување и анализа на резултати од спроведена анкета, евалуација на постојните политики и стратешки

документи, како и идентификување на недостатоците и предизвиците на постојните политики и мерки со цел утврдување на реалните потреби за развој на руралните средини. Ангажиран бил во континуирана комуникација и соработка со регионалната група на стејкхолдери при спроведување на проектните задачи и активности поврзани со пилотот 11 во Македонија. Учествовал во анализа на двигателите за рурален развој (STEERPV анализа) и длабока анализа (Deep dive) на влијанието на Ковид-19, Заедничката земјоделска политика (CAP), Биодиверзитет и Зелената агенда на ЕУ (Green Deal) како и анализа на можните извори за финансирање на мерките за рурален развој. Вклучен бил во прибирање на податоци за поставување на регионалниот модел за пилот 11 базиран на системско динамично моделирање (SDM tool), како и во експериментирање со алатката при креирање на различни сценарија со цел извлекување заклучоци за дизајнирање соодветни политики и мерки за рурален развој и зголемување на атрактивноста на руралните средини. Учествовал во ex-ante и ex- durante методолошки анализи за поддршка на развојот на пакетот документи од акциски ориентиранот пристап на предвидување за рурален развој вклучувајќи развој на визија, регионален акциски план за пилот 11 во Македонија со предлог мерки, временска рамка и патоказ за реализација, како и мониторинг.

Кандидатот, проф. д-р Сашко Граматниковски, учествувал на научно-истражувачки проект Сите патишта водат до Рим (All Routes Lead to Rome) Проект кофинансиран од Еразмус +, Програма на Европската комисија која вклучува конзорциум од 8 партнери од 5 земји (Белгија, Италија, Грција, Македонија и Шпанија). 2019-2022

Основната цел на проектот „Сите патишта кои водат кон Рим“ е да понуди обука, алатки и логистичка поддршка на младите луѓе кои сакаат да го искористат предностите на економскиот потенцијал на антички римски патишта во однос на вработливост, само-претприемништво и локален развој. Целта е да им се дадат знаења, да ги прошират своите можности и да ги изострат своите вештини. Ова ќе ги оспособи да ги идентификуваат стратегиите и да ги истражат економските можности што ја зголемуваат економската вредност на мрежата од римски патишта.

Римските патишта сочинуваат систем на инфраструктура изградена пред две илјади години со цел различните региони на огромното Римско Царство да се поврзат. Според неодамнешната студија на Универзитетот во Копенхаген има „извонреден модел на доследност што покажува дека колку е поголема густината на мрежата на римските патишта толку е поголема густината на модерната патна инфраструктура а со тоа е поголема и економска активност во 2010 година.

Во последниве години, историските инфраструктурни системи како различните римски патишта добија многу внимание и придонесоа за економски, социјален и културен развој на областите во кои се наоѓаат (на пр. преку Vanc Francigena или Camino de Santiago de Compostela). Во споредба со овие, потенцијалот на големата римска патна мрежа во моментот не е соодветно искористен. Покрај тоа, самиот систем не е многу познат. Ова е случај дури и со младите луѓе кои живеат, учат и работат како во урбаните така и во руралните области кои зависат од наследството на овие римски патишта.

Проектот ќе постигне многу цели преку отворено образовно опкружување (имено, онлајн платформа) и иновативни едукативни стратегии и производи. Тоа ќе го намали разликата во знаењето во врска со римските патишта и нивната поврзаност со локалните заедници. Ќе обезбеди знаење и вештини за трансформација на оваа

историска инфраструктура во извор на економски, социјален и културен развој. Ќе им даде можност на учесниците за изградба на мрежа насекаде во Европа. Оваа мрежа ќе го зајакне економскиот развој на индивидуалните области и ќе ги поврзе сите инволвирани луѓе кои сакаат да се вклучат во економската активност во врска со римските патишта. Проектот е насочен кон студенти кои посетуваат универзитети и кои би сакале, на крајот на нивните студии, да бидат ангажирани во деловна активност или шема што вклучува промовирање на европско културно наследство, особено римските патишта и местата поврзани со нив и од нив.

Во рамки на проектот, проф. д-р Сашко Граматниковски бил ангажиран како координатор од УТМС на проектните активности во Македонија. Спроведувал истражувања и анализи поврзани со пилот активностите во Македонија. Узработувал SWOT анализа базирана на секундарно истражување и анализа на резултати од спроведена анкета. Ангажиран бил во континуирана комуникација и соработка со сите учесници во спроведување на проектните задачи и активности поврзани со активностите во Македонија.

2. НАСТАВНА ДЕЈНОСТ

Д-р Сашко Граматниковски досега бил избран два пати за асистент и тоа во 2006 година за помлад асистент по група предмети од туризмолошко – географски дисциплини на Факултетот за туризам во Скопје и во 2007 година за асистент по група предмети од туризмолошки дисциплини, како асистент на Факултетот за туризам - Скопје.

На Факултетот за туризам ангажиран е на следните предмети:

На додипломски студии:

- Туризам, принципи и практика
- Културно наследство
- Туризам и транспорт
- Туристички дестинации

На последипломски студии:

Менаџирање со квалитетот во туристичката и хотелската индустрија

Во 2015 година на Универзитетот за туризам и менаџмент во Скопје спроведена е самоевалуација на наставниот кадар.

Според добиените резултати Доц. д-р Сашко Граматниковски на Факултетот за туризам има постигнато успех од 4.22. Ова покажува дека доцент д-р Сашко Граматниковски има позитивна оценка во однос на наставната дејност, која е добиена со анкетање на студентите кои ги изучуваат овие предмети.

а. Оценка на севкупната наставна дејност

Во рамки на наставната активност, д-р Сашко Граматниковски, ја подготвува и изведува наставата на додипломските и последипломските студии.

Активно учествува во поврзување на наставата на сите нивоа со практичната настава при што постојано со студентите дел од наставните активности ги изведуваат преку наставни практикуми изразени преку теренски патувања.

Кандидатот значително содржински и методолошки го унапредил наставниот процес и кај студентите поттикнува развој на критички начин на размислување и

потреба за постојано стручно усовршување. Воедно има изградено правилен однос во комуникацијата со студентите.

Се залага за поврзување на теоретската настава со практичната со што студентите полесно би ја совладале материјата и активно учествува во избор на практичари во наставниот процес. Освен тоа постојано настојува да го подобри наставниот процес преку постојано иновирање на своите наставни активности.

Комисијата смета дека вкупната наставна активност на кандидатот до сега покажува дека содржински и методички го унапредил својот наставен процес на Факултетот за туризам.

3. ЗАКЛУЧОК, МИСЛЕЊЕ И ПРЕДЛОГ НА РЕЦЕНЗЕНТСКАТА КОМИСИЈА

Откако направивме увид во севкупното научно, научно-стручно и стручно творештво на Д-р Сашко Граматниковски, увид во одбранетите и објавени трудови, увид во биографските податоци и наставната ангажираност и врз основа на лично познавање на кандидатот, ние како Комисија заклучивме дека:

1. Со содржината на трудовите што ги достави кандидатот **Д-р Сашко Граматниковски** и неговото работно искуство без сомнение укажуваат дека станува збор за веќе оформен научен работник со богато академско искуство.
2. Исто така врз основа на биографските податоци на кандидатот, како и презентираниите согледувања за неговите постигнувања на полето на научно-истражувачките и наставните активности (научни и стручни трудови, семинари, конференции, наставна дејност и слично) во земјата и странство – можевме да заклучиме дека станува збор за професионално изграден кандидат со исклучителна комуникативност и успешност во извршување на работните обврски.
3. Затоа цениме дека кандидатот може со успех да ја обавува наставната дејност по група предмети од областа на туризмолошко-географските дисциплини на Универзитетот за туризам и менаџмент во Скопје

Земајќи ги во предвид сите горенаведени заклучоци, Комисијата има исклучително задоволство да му предложи на **Наставно научниот совет на Факултетот за туризам на Универзитетот за туризам и менаџмент во Скопје**, д-р Сашко Граматниковски да го избере во звање **вонреден професор** за група предмети од областа на **Туризмот**.

Рецензентска комисија:

**Д-р Аце Миленковски, редовен професор,
Претседател, с.р.**

**Д-р Мијалче Ѓоргиевски, вонреден професор, Член,
с.р.**

Д-р Сашо Кожухаров, Редовен професор, Член, с.р.